Gemeente
Geertruidenberg

Tussen-rapportage 2019-1

Inhoudsopgave

1. Voorwoord / aanbieding **3**

2. Leeswijzer **4**

3. Toelichting per programma: **5**

3.1 Programma 1 – Leefbaarheid 5
3.2 Programma 2 – Economie, Recreatie en Toerisme 16
3.3 Programma 3 – Sportvoorzieningen 18
3.4 Programma 4 – Onderwijs 20
3.5 Programma 5 – Mens, zorg en inkomen 22
3.6 Programma 6 – Gemeentelijke gebouwen 26
3.7 Programma 7 – Dienstverlening en bedrijfsvoering 28
3.8 Programma 8 – Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 31
3.9 Programma 9 – Overzicht overhead ?

4. Toelichting op financiële afwijkingen **32**

5. Toelichting op investeringen: **40**

5.1 Investeringsplan 2019 -2022 40
5.2 Nieuwe investeringen 2019 42
5.3 Lopende investeringen vanuit jaarrekening 2018 43

6. Toelichting op reserves en voorzieningen **46**

7. Toelichting op overige onderwerpen **48**

7.1 Vrije Algemene Reserve 48
7.2 Onvoorzien 52
7.3 Personeel / bedrijfsvoering 52

8. Samenvatting en conclusie **53**

9. Voorstel **53**

1. Voorwoord / Aanbieding

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u ligt de 1e Tussenrapportage van 2019 (Turap 2019-1).
Met deze Turap 2019-1 informeren wij u over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen vanaf het moment van vaststellen van de begroting (november 2018) tot medio april 2019.

Dit is de eerste van drie rapportages die u dit jaar zal ontvangen. In september zullen we u de tweede rapportage aanbieden, deze loopt parallel met de meerjarenbegroting 2020-2023. In de derde en laatste rapportage van 2019 wordt vooruitgekeken op de jaarrekening 2019. Deze rapportage zal aan u worden aangeboden in de laatste raadsvergadering van 2019.

De financiële verordening schrijft voor dat u minimaal 1 keer per jaar een tussenrapportage ontvangt. Door u op drie momenten per jaar de ontwikkelingen in beeld te brengen worden de Planning & Control producten, meer dan nu, onderdeel van een continu proces. Hierdoor creëren we meerdere momenten in het jaar om bij te sturen op inhoud of middelen.

De Turap 2019-1 is qua opzet en indeling anders dan voorgaande jaren. Voor de opzet van de Turap verwijzen wij u graag naar de leeswijzer die hierna is opgenomen. De insteek van deze verslaglegging is “kort maar krachtig”.

Met deze 1e Turap leggen wij verantwoording af over de eerste maanden van het begrotingsjaar. De stand van onze meerjarenbegroting laat na verwerking van deze Turap de volgende begrotingssaldi zien:

	2019		2020		2021		2022	
Begroting 2019 - 2022	94.975	V	242.836	V	105.928	V	463.713	V
Mutaties Turap 2019-1	119.975	N	217.836	N	170.928	N	183.713	N
Saldo Tussenrapportage 2019-1	25.000	N	25.000	V	65.000	N	280.000	V

De bovenstaande saldi zijn uiteraard indicatief van karakter omdat nog veel lasten en baten nog niet bekend zijn. Met name de “open-eind” regelingen zijn nog niet (voldoende) bekend.
Bij een “open-eind” regeling is de financiële afwijking afhankelijk van een veelheid van factoren waar in de tweede helft van 2019 betrouwbare uitspraken over kunnen worden gedaan. Denk hierbij aan Jeugd, WMO, Bijstand, Personeel en Kapitaallasten. Deze onderdelen zullen dan ook in de 2e en 3e Turap specifieke aandacht krijgen.

Alle financiële afwijkingen zijn verwerkt in een begrotingswijziging.

Graag vernemen wij of u met deze Turap kunt instemmen. Uiteraard staan wij open voor suggesties uwerzijds waarmee de Turap naar de toekomst toe, verder kan worden verbeterd.

Wij hopen u hiermede voldoende geïnformeerd te hebben.

Het college van burgemeester en wethouders

2. Leeswijzer

Toelichting per programma:
De toelichting per programma bevat 3 kolommen. Kolom 1 bevat de exacte tekst uit de vastgestelde begroting, in kolom 2 wordt indien van toepassing een toelichting gegeven op de afwijking en in kolom 3 wordt d.m.v. een Smiley de “status” weergegeven.

We rapporteren over de doelstellingen uit de begroting 2019. Die doelstellingen zijn letterlijk daaruit overgenomen. Rapportage vindt als volgt plaats:

Groen gezichtje: loopt op schema, geen toelichting

Oranje gezichtje: aandacht, afwijking, maar gaan we wel realiseren

Rood gezichtje: attentie, realisatie geheel niet in 2019

Toelichting op financiële afwijkingen
De toelichting op de financiële afwijkingen is per programma geclusterd. Indien de financiële afwijking kleiner is dan € 10.000 wordt de afwijking toegelicht als er sprake is van politiek bestuurlijke importantie.

Toelichting op investeringen:
De toelichting op de investeringen bevat eveneens 3 kolommen. Kolom 1 bevat de benaming van de investering, kolom 2 de voortgang en kolom 3 bevat de Status.

De toelichting op de investeringen bevat 3 subonderdelen:
a. Toelichting op de investeringen zoals opgenomen in het Investeringsplan 2019 -2022
b. Toelichting op nieuwe investeringen 2019
c. Toelichting op de lopende investeringen die overgeheveld zijn uit de jaarrekening 2018

Toelichting op reserves en voorzieningen
Indien als gevolg van de financiële afwijkingen sprake is van een mutatie in de reserves of voorzieningen wordt dit hier toegelicht.

3. Toelichting per programma

Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid

Nieuw beleid

Wegen en infrastructurele werken

In 2019 bereiden we de rioleringswerken Ravelijn fase 2 en de Zandheuvel voor. Deze werken combineren we met kleinschalige herinrichting.
Voor de voorbereiding vragen we in 2019 een investeringsbudget van respectievelijk € 7.000 en € 8.000.
De feitelijke werkzaamheden worden in 2020 uitgevoerd.
De herinrichtingen kunnen niet uit de 'voorziening riolering' worden betaald. Voor de uitvoering in 2020 vragen wij via het investeringsplan een bedrag van respectievelijk € 35.000 en € 40.000.

Stand van zaken Turap 2019-1
In verband met de vacatures bij Buitenruimte zijn deze projecten in overleg met de portefeuillehouder verschoven naar 2020 of later.
Dit budget verschuiven we naar bovengenoemde jaren.
De uitvoering van genoemde projecten verschuift naar 2021 of later. Bijbehorend budget verschuift ook naar 2021of later.

Vanuit het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP+) pakken we ook Haven (Raamsdonksveer), Valeriaanstraat, Regentenstraat en Vorsterstraat aan.

Stand van zaken Turap 2019-1
De voorbereiding van het project Haven starten we later, in het laatste kwartaal van 2019.

De projecten Valeriaanstraat, Regentenstraat en Vorsterstraat verschuiven we naar 2020 en later.

Het invullen van de elektrotechnische bedrijfsvoering is een wettelijke verplichting vanuit de Arbowet en het Arbobesluit. Dit project hebben we gezamenlijk met de gemeente Drimmelen opgepakt om de kosten te beperken en waar mogelijk van elkaar te leren. Als vervolgstap gaan we gezamenlijk een installatieverantwoordelijke intern aanstellen of extern inhuren. De kosten hiervan komen ten laste van de voorziening riolering.

Stand van zaken Turap 2019-1
Dit project is bij de gemeente Drimmelen vertraagd. We willen dit samen in de tweede helft van 2019 opstarten. De samenwerking beperkt de kosten.

Riolering

Stand van zaken Turap 2019-1
Proefopstelling blauwalgen de Veste, 2019 € 25.000 in samenwerking met waterschap.

Wegen

Stand van zaken Turap 2019-1
Belasting waterschap structureel € 6.301 hoger, 2019 en verder.

Verkeer

Hooipolder
Wij voeren een landelijke en regionale lobby, waar mogelijk in samenwerking met onder andere Stichting A59stoplichtenvrij.nu en haar medestanders, voor een volwaardig knooppunt.

Stand van zaken Turap 2019-1
Er wordt samen met NVO-NCW en diverse gemeenten waaronder Oosterhout, Breda, Waalwijk en Moerdijk een lobby vormgegeven voor Hooipolder en de ruit van Breda.
De lobby loopt nog en is dus nog niet afgerond.

Het niet beschikbaar stellen van personele capaciteit leidt automatisch tot prioritering tussen reguliere verkeerszaken en begeleiding van de verbreding van de A27. Mogelijk leidt dit tot zowel toekomstig ongewenste situaties op zowel hoofd- als onderliggende wegennet als het niet realiseren van de gestelde doelen. Vooral omdat de verbreding van de A27 valt onder crisis- en herstelwet, dit betekent dat medeoverheden geen beroep kunnen aantekenen, is een continu relatiebeheer met diverse stakeholders cruciaal.

Stand van zaken Turap 2019-1
Het Tracébesluit is op 20 december 2018 genomen door de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Onze wensen zijn deels opgenomen in het Tracébesluit en wij blijven in overleg met RWS om te komen tot een maximaal resultaat.

Zowel het reguliere takenpakket verkeer als de begeleiding van de verbreding A27 is als prioriteit aangemerkt. Om hieraan invulling te geven voegen we capaciteit toe aan het taakonderdeel verkeer voor de periode tot 2022.

Stand van zaken Turap 2019-1
De uitbreiding van de capaciteit heeft plaatsgevonden. Incidenteel komt dit neer op een jaarlijks bedrag van € 58.000.

Verkeersveiligheid
Knelpunten (blackspots) worden, mede op basis van de samenlevingsagenda, door het uitvoeren van verkeersveiligheidsaudits beoordeeld. De suggesties zoals genoemd in het raadsprogramma 2018-2022, nemen wij hierin in elk geval mee. Voor het uitvoeren van deze voorbereidende stap is een bedrag van €10.000 noodzakelijk.

Stand van zaken Turap 2019-1
Middelen voor het uitvoeren van verkeersveiligheidsaudits zijn niet beschikbaar gesteld in de begroting.

Het niet uitvoeren van verkeersveiligheidsaudits leidt niet een (de beste) oplossing op het gebied van verkeersveiligheid. De resultaten van de audit dienen als basis voor een consultatie van de samenleving.

Stand van zaken Turap 2019-1
Naar aanleiding van het nieuwe verkeersmodel (verwacht eind mei 2019) zal beoordeeld wat dit inhoud voor de verkeersbewegingen op ons wegennet. Afhankelijk daarvan zal een nieuwe analyse gemaakt worden van de te verwachten knelpunten. Vanuit deze analyse zal een voorstel komen ten aanzien van de te nemen maatregelen

Onderzoek circulatieplan Markt
Het raadsprogramma voorzag in een onderzoek naar verkeerscirculatie op en rondom de Markt in Geertruidenberg. Naast de verkeersafwikkeling met logische aan- en afrijroutes is het de bedoeling daarbij de evaluatie van de herinrichting van de Markt te betrekken. In de begroting 2019 stellen we een bedrag van € 25.000 beschikbaar voor onderzoekskosten. Evaluatie kan leiden tot nieuwe inzichten op en rondom de Markt. Dit heeft mogelijk financiële consequenties als er aanpassingen gerealiseerd moeten worden.

Stand van zaken Turap 2019-1
In mei 2019 starten we met de analyse van de verkeersbewegingen en meting van de parkeerdruk in het centrum van Geertruidenberg. In de 2e helft van 2019 wordt een rapport samengesteld met aanbevelingen.

Routing centrum Raamsdonksveer
De in 2018 geplande evaluatie van 'de knip Keizersdijk' in Raamsdonksveer kan leiden tot maatregelen binnen het centrum van Raamsdonksveer.

Stand van zaken Turap 2019-1
De evaluatie is afgerond en geëvalueerd. Hiervoor zijn reeds kosten gemaakt op gebied van uitvoeren van tellingen, advisering op gebied van geluid. Dit jaar verwachten we nog ook nog kosten voor een doorrekening van de maatregelen met het verkeersmodel. In totaliteit betekent dit een kostenpost van €10.000.

De nieuwe routing binnen het centrum van Raamsdonksveer kan in de toekomst leiden tot aanpassingen aan de omgeving. Er is nog geen zicht op de financiële consequenties.

Overige ontwikkelingen verkeer
Er ligt een aantal wensen om oversteken te realiseren en-of aan te passen. Specifiek betreft dit de Kasteellaan, Lindonklaan, Het Spant, Boterpolderlaan en de Stationsweg.

Stand van zaken Turap 2019-1
Omwille van in 2018 gestelde prioriteiten is de oversteek in de Boterpolderlaan in 2018 uitgevoerd. In april 2019 zijn de oversteken in Het Spant, Lindonklaan en Kasteellaan gerealiseerd. Een nieuwe aanvraag voor de oversteek aan de Stationsweg wordt ingepland voor het najaar 2019. Dit betekent een overschrijving van het budget duurzaam veilig infra met een bedrag van € 50.000.

Onderhoud verkeerslichten en verkeersregelsystemen

Stand van zaken Turap 2019-1
Er is de laatste jaren meer areaal toegevoegd aan verkeerslichten en regelsystemen. Dit leidt tot een toename van onderhoudskosten en risico's op schades. Hiervoor dient een bedrag van €25.000 bijgeraamd te worden.

Aanpassingen fietspad Lidl

Stand van zaken Turap 2019-1
De aanpassingen aan het fietspad Lidl zijn afgerond. De uiteindelijke kosten hiervoor bedragen € 65.000. Dit betekent een overschrijding van het budget duurzaam veilig infra.

Groenvoorziening

Wij zijn aan de slag gegaan om de biodiversiteit in het buitengebied te vergroten. Lokale natuurverenigingen en belangstellende bewoners worden hierin betrokken en kunnen meedenken waar de kansrijke gebieden liggen. Het uiteindelijke doel is meer ecologisch beheer in het buitengebied. We willen hierbij aansluiten bij het waterschap door op enkele plaatsen sinusmaaibeheer toe te gaan passen wat uitermate gunstig is voor de biodiversiteit. Daarnaast willen we op enkele plaatsen het gemaaide gras ruimen en afvoeren waardoor de bermen verschalen en het aantal (bloemrijke) soorten toe zal nemen wat onder andere ten gunste is voor de met uitsterven bedreigde wilde bij. Ook kijken we naar uitbreiding van de natuurlijke begrazing door schapen of andere diersoorten. Dit brengt extra kosten met zich mee.

Stand van zaken Turap 2019-1
Het nieuwe bestek , waarin het sinusmaaien en de te ruimen bermen zijn opgenomen, is gemaakt en de tekening is ter informatie op 4 april aangeboden aan de raad. De schaapsbeheerder heeft opdracht gekregen om het schaapsbeheer uit te breiden bij de vestingwerken en 'Achter de Hoeve'. Op 25 heeft de Raad de keuze gemaakt voor uitvoering van maaibeheer met hereford.

Hiervoor stellen we een bedrag van € 25.000 ter beschikking.

Stand van zaken Turap 2019-1
Het veld aan de Emmaweg wordt omgevormd naar ecologisch beheer in overleg met de bewoners.

Stand van zaken Turap 2019-1
Eikenprocessierups neemt toe in Brabant. Incidenteel zal hier extra op ingezet worden. Kosten € 5.000,00 In overleg met de provincie en samenwerkende gemeentes wordt bekeken of dit structureel wordt of dat er andere wijze van bestrijding in de toekomst komt.

Stand van zaken Turap 2019-1
Aanbesteding gazon beheer is € 12.000 duurder uitgevallen. Dit is structureel voor 6 jaar.

Stand van zaken Turap 2019-1
Risico 4% stijging afvalstoffenheffing verbranden. Kosten. Dit nagaan of dit bij afval bermen en sloten ook van toepassing is. € 1400 structureel op bermen en € 900 op stortkosten groenafval.

Uitvoering natuurprojecten

In 2017 is het regionale bod: 'Groene troefkaart klimaatadaptatie' opgesteld. Aan dit regionale bod werkten 10 gemeenten, waterschappen en terreinbeheerders onder coördinatie van Regio West-Brabant. Het bod betekent ontwikkeling van nieuwe natuur en ecologische verbindings-zones. Door gebieden beter in te richten kunnen we klimaatveranderingen opvangen. Ook biedt het economische kansen, een gezonde leefomgeving en het versterkt de cultuurhistorie. We zien kansen voor verbinding met diverse ontwikkelingen zoals de nieuw aan te leggen hoogspanningsverbinding, de Donge, de Amercentrale, A59 en diverse projecten zoals de Slikpolder, Achter de Hoeve en het Plassengebied. Dit regionale bod wordt in 2018 omgezet in concrete aanvragen. We maken hierbij gebruik van de cofinancieringsregeling van het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB). We nemen hiervoor € 100.000 op in de begroting, waarvan 75% kan worden gesubsidieerd vanuit het GOB. De gevraagde budgetten zijn opgenomen onder Algemene dekkingsmiddelen.

Stand van zaken Turap 2019-1
Het Waterschap komt in 2019 komt niet tot een besluit over Dijkversterking. Dit besluit bepaalt het raamwerk waarbinnen de inrichtingsplannen van Slikpolder kunnen worden opgesteld.

Straatreiniging, onderhoud onkruid op (half)verharding

Het bestek (de niveau-afspraken voor het onderhoud) met de huidige aannemer loopt af op 31-03-2019.
Er zijn dan ook twee mogelijkheden: óf dit werk wordt (opnieuw) uitgezet in de markt óf we gaan deze werkzaamheden in eigen beheer uitvoeren.

Vast staat dat bestrijding van onkruid met chemische middelen niet meer is toegestaan. Vanuit de huidige ervaringen is eveneens duidelijk geworden dat het jaarlijks begrote bedrag van €203.000 voor straatreiniging voor marktpartijen niet toereikend en realistisch is voor de onkruidbeheersing op het huidige niveau A en B.
Uit gesprekken is duidelijk geworden dat er, wanneer het werk in de markt wordt uitgezet, minimaal een bedrag nodig is van jaarlijks € 300.000.

Het in eigen beheer uitvoeren kent voordelen vanuit afstemming, planning en efficiënte inzet. Vanwege de investering ten behoeve van de aanschaf van een borstelmachine en een veegwagen met inbegrip van de onderhouds- en reparatiekosten, brandstof, verzekering, de huur van een specifiekere machine gedurende een beperkte periode, alsmede de daarvoor benodigde extra capaciteit is eveneens een bedrag op jaarbasis benodigd van € 300.000.
Kortom welke keuzemogelijkheid er ook uitkomt, er zal een tekort zijn van jaarlijks circa € 100.000 en is het benodigde structurele bedrag in totaal € 300.000. In het raadsprogramma is opgenomen dat we groenonderhoud meer in eigen beheer gaan uitvoeren. Bovendien wordt er voor hetzelfde geld fysiek meer inzet gepleegd op onkruidbestrijding dan het beleggen bij een externe aannemer.
Het in eigen beheer uitvoeren van onkruidbestrijding vertalen we daarom financieel in de begroting.

Stand van zaken Turap 2019-1
Met inzet van de beschikbare middelen is het contract met de aannemer is verlengd tot en met 31 december 2019.
De keuze om al dan niet tot uitvoer van deze werkzaamheden in eigen beheer te komen wordt separaat aan de raad voorgelegd.

Verordening Ruimte - Verordening Natuurbescherming

Veehouders moeten hun bestaande huisvestingsystemen op 1 januari 2022 aangepast hebben aan de maximale ammoniakemissie-eisen. Voor deelnemers aan de stoppersmaatregel geldt deze eis vanaf 1 januari 2020. Het komt er op neer dat vanaf 2020 alle stallen ouder dan 15 jaar (20 jaar voor rundveestallen) aangepast moeten worden aan de dan geldende maximale emissie-eis.
Deze eisen worden stapsgewijs strenger richting 2028.
Om te kunnen voldoen aan het gestelde beleid moeten veehouders in 2019 een ontvankelijk aanvraag om omgevingsvergunning voor de activiteit milieu indienen. We zien nu reeds een toename in de aanvragen voor agrarische ondernemers, de verwachting is dus dat deze trend zich in 2019 voortzet. Gekeken wordt of dit gedekt kan worden binnen de bestaande budgetten van de OMWB. We stellen de bijdrage met €15.000 naar beneden bij omdat bovenwettelijke controles niet op voorhand worden geraamd.

Stand van zaken Turap 2019-1
Binnen de gemeente zijn maar een beperkt aantal bedrijven die hieronder vallen. Wat wij wel zien is een toename van aanvraag milieuactiviteiten als gevolg van de aantrekkende economie. Wij zien dit al bij de tussenrapportage van de OMWB dat het beschikbare budget onvoldoende is om alle vergunningaanvragen te kunnen behandelen. Voorgaande betekent dat voorgesteld wordt het budget voor programma 1 Basistaken milieu zal moeten worden opgehoogd met € 25.000.

Het aantal bovenwettelijke controles is in het werkprogramma 2019 naar beneden bijgesteld, vanwege de bezuiniging van € 15.000.

Ruimtelijke Ontwikkelingen

In het kader van de dijkversterking heeft de gemeenteraad in april 2017 besloten om invulling te geven aan de natuurontwikkeling in de Slikpolder. Planvorming en realisatie dient in de periode 2018-2021 gerealiseerd te worden. De financiële consequenties voor de uitvoeringsfase leggen we in een afzonderlijk raadsvoorstel ter goedkeuring voor. Het inrichtingsvoorstel maken we in 2019. De uitvoering ervan vindt niet eerder dan in 2020 plaats.

Stand van zaken Turap 2019-1
Het Waterschap komt in 2019 komt niet tot een besluit over Dijkversterking. Dit besluit bepaalt het raamwerk waarbinnen de inrichtingsplannen van Slikpolder kunnen worden opgesteld.

Los van vorenstaande ontwikkeling staan de volgende bestemmingsplanaanpassingen/ visies op het programma:

• Locatie oude Hoge Veer

Stand van zaken Turap 2019-1
Met Thuisvester vinden oriënteerde gesprekken plaats over de mogelijke ontwikkeling van dit plangebied.

• Bestemmingsplan verbreding A 27

• Bestemmingsplan verkabeling 150 kV

• Periodieke planherziening 2018-2019 (veegplan)

De uitvoering van de betreffende herzieningen volgen enerzijds uit de ophanden zijnde infrastructurele veranderingen/aanpassingen (A27 en 150 kV) anderzijds als reguliere invulling van plannen (Oude locatie Hoge veer). Voor 2019 is €125.000 geraamd.

Energietransitie

De verduurzaming van Geertruidenberg is niet alleen een ingewikkelde technische operatie, maar heeft ook ruimtelijke consequenties. Denk aan het sluiten van de centrales, het aanleggen van nieuwe hoogspanningsleidingen (ZW 380 kV en verkabeling 150 kV), een verduurzaming van het Amerwarmtenet en aanlanding van op zee geproduceerde elektriciteit.

Stand van zaken Turap 2019-1
Tijdsduur van deze projecten zijn niet vast afgekaderd.

De energietransitie is met stip de ruimtelijke opgave voor de komende jaren. Vanwege de grote uitdagingen die op ons afkomen, moeten we niet stilzitten, maar ons proactief mengen in de verschillende discussies/besluitvormingsprocessen die (gaan) lopen, omdat anders het ijzer al gesmeed is en de gemeente voor voldongen feiten komt te staan. Hiervoor is niet alleen ambtelijke inzet nodig, maar is zeker ook technische ondersteuning, monitoring, stakeholdersmanagement en communicatieadvies een pré. Voor wat betreft de ondersteuning nemen wij een werkbudget op van €45.000 in 2019 en 2020. De komende tijd zal, ook kijkende naar het duurzaamheidsprogramma en de daarin opgenomen projecten, bepaald moeten worden hoe en in welke mate Geertruidenberg ruimte moet/ wil bieden aan 'energielandschappen'.

Stand van zaken Turap 2019-1
Dit dossier loopt en is weerbarstig.

Toekomstvisie Amercentrale

In 2018 is een eerste verkenning uitgevoerd om kansrijkheid, consequenties en betekenis van diverse toekomstscenario's in beeld te krijgen. De nadere uitwerking van het meest wenselijke scenario richting een concrete gebiedsvisie vindt naar verwachting voor een deel in 2019 plaats. Voor de uitwerking is een bedrag nodig van € 50.000.

Algemene Bepaling Omgevingsrecht (WABO) /Wet Kwaliteitsborging voor Bouwen

De inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging voor Bouwen blijft vertraging oplopen. De minister BZK heeft nu aangegeven om de wet gelijk te willen invoeren met de Omgevingswet die gepland is op 1 januari 2021. De VNG, Vereniging Eigen Huis en Bouwend Nederland zijn van mening dat het huidige wetsvoorstel niet leidt tot betere kwaliteit tegen aanvaardbare kosten. Met de komst van deze wet zou de preventieve toets op bouwtechnische voorschriften en het toezicht van Bouw & Woningtoezicht komen te vervallen. De overheid draagt de taken en verantwoordelijkheden dan over aan de private markt. De leges zullen door deze ontwikkeling onder druk komen te staan.

Stand van zaken Turap 2019-1
De huidige stand van zaken is onveranderd ten opzichte van hetgeen hiernaast wordt aangegeven.

Asbestdaken

In 2024 dienen alle asbestdaken te zijn verwijderd. Een inventarisatie is in 2017 uitgevoerd. Aansluitend stellen we een plan van aanpak op om de eigenaren van asbestdaken te stimuleren om het asbest voor 2024 te verwijderen. Voor het plan van aanpak is € 6.000 geraamd. De OMWB kan daarin faciliteren.

Stand van zaken Turap 2019-1
De inventarisatie wordt geactualiseerd en onderzocht wordt hoe eigenaren van asbestdaken ondersteund kunnen worden om deze te verwijderen. Medio 2019 zal er een plan van aanpak worden gepresenteerd.

Integrale veiligheid

Formatie Openbare Orde en Veiligheid en Handhaving

We hebben besloten de formatie Openbare Orde en Veiligheid, Bouw- en Woningtoezicht en Juridische Handhaving voor 2019 uit te breiden met 3 fte op incidentele basis. In deze periode kijken we of deze uitbreiding structureel moet worden

Stand van zaken Turap 2019-1

De formatie Openbare Orde en Veiligheid en Handhaving is met ingang van 2019 structureel opgenomen in de begroting.

Kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2018 - 2021

In 2018 voeren we een veiligheidsanalyse uit. Op basis daarvan kan het nieuwe meerjarenbeleid opgesteld worden. De planning is om in de eerste helft van 2019 dit beleid vast te laten stellen door de gemeenteraad.

Stand van zaken Turap 2019-1

De analyse is begin 2019 afgerond. Vaststelling van het nieuwe meerjarenbeleid door de gemeenteraad staat gepland voor eind juni 2019.

Illegaal grondgebruik

We starten in 2019 een actieve aanpak voor de verkoop van reststroken en aanpak onrechtmatig grondgebruik. Hiermee willen voorkomen dat eigendom wordt verloren door verjaring. Daarnaast stellen we eenduidige regels om ongelijkheid tegen te gaan. De verwachte opbrengst van de te verkopen reststroken bedraagt €50.000 in 2019 en 2020.

Stand van zaken Turap 2019-1

Voor het opstellen van een plan van aanpak is een projectgroep in het leven geroepen. Door capaciteitsproblemen heeft het project vertraging opgelopen.
Suggestie:
In 2019 zullen we regels hebben opgesteld en gestart zijn met verkoop dit proces loopt door in 2020.
De verwachting is dat we de ingeschatte opbrengsten voor 2019 niet zullen halen.

Bestaand beleid

Wegen en infrastructurele werken

We heffen precariobelasting aan bedrijven over het netwerk van kabels en leidingen die zij onder, op of boven de gemeentegrond exploiteren.

Stand van zaken Turap 2019-1

Momenteel lopen er bezwaren van de grootste bedrijven (Enexis, Brabantwater en Ennatuurlijk) tegen de opgelegde precariobelasting. Vooralsnog gaan we ervan uit dat we ze kunnen innen. Voor het risico is een reservering gemaakt . (zie tekst jaarrekening)

In de buitengebieden wordt een glasvezelverbinding gerealiseerd. De uitrol van dit glasvezelnetwerk is grotendeels gerealiseerd. We gaan in gesprek met een andere aanbieder om ook de laatste plukjes in de polder bij Geertruidenberg aangesloten te krijgen.

Stand van zaken Turap 2019-1

We hebben met diverse partijen gesproken. Vooralsnog overwegen deze partijen om niet te investeren.

Verkeer

Mobiliteitsplan

Ons mobiliteitsplan dateert uit 2011 en is feitelijk toe aan actualisatie. Met de Omgevingswet in aantocht achten wij het verstandig de actualisatie van het mobiliteitsplan aan de implementatie van de Omgevingswet te koppelen.

Stand van zaken Turap 2019-1

Tevens willen we de impact van de grote verandering ten aanzien van de verbreding A27 en aanpassingen HooipolderPlus evalueren voordat we een nieuw mobiliteitsplan opzetten. Wij maakten hier de koppeling met de omgevingswet. Dit betekent concreet dat er geen nieuw Mobiliteitsplan wordt opgesteld voorafgaand aan de wettelijke invoering. Tegelijkertijd is hiervoor, onder de paraplu van de omgevingswet, geen budget beschikbaar.

Van een financiële vertaling binnen de Omgevingswet is (nog) geen sprake. Ook een uitloop van de implementatie van deze wet is hierin niet meegenomen als risico.

Wijkbudget

Om meer gehoor te geven aan de wensen en ideeën van inwoners en ter bevordering van de leefbaarheid en de sociale en maatschappelijk cohesie in de wijk, is het wijkbudget beschikbaar gesteld. Het wijkbudget kent enkele kaders, maar we geven vooral de inwoners een kans om een eigen initiatief (met omwonenden) te realiseren. We stellen hiervoor € 30.000 beschikbaar en ca. € 10.000 voor het onderhoud en beheer.

Stand van zaken Turap 2019-1

Het 1e termijn (01-03-2019) van het wijkbudget is doorlopen. Er zijn 7 initiatieven ingeleverd en voor deze initiatieven is een totaal bedrag van ca. €14.000 gereserveerd. We begeleiden de initiatiefnemers met het realiseren van het initiatief.

Wijkgericht werken

Het werken in wijkteams is 2017 operationeel worden. De taakstelling is bereikt door het niet invullen van 1fte vacatureruimte in combinatie met een bezuiniging op de post onderhoud groen. De evaluatie van het werken met wijkteams wordt opgesteld in het vierde kwartaal van 2018.

Stand van zaken Turap 2019-1

De pilotjaar van het wijkgericht werken met de buitendienst is doorlopen. De eindevaluatie is gedaan en het rapport is voorgelegd aan de raad op 20 november 2018.

Volkshuisvesting

Met de vaststelling van de Woonvisie is gelijktijdig invulling gegeven aan de 'Starterslening', 'Blijverslening' en 'Duurzaamheidslening'.

Beheerplan de Donge, herstelwerkzaamheden Rivierkade

Uit de inventarisatie is naar voren gekomen dat de kade van de Rivierkade in zeer slechte staat verkeert. Vooruitlopend op de vaststelling van het nieuwe beheerplan dienen op korte termijn herstelwerkzaamheden verricht te worden. Het investeringsbudget bedraagt € 70.000.

Stand van zaken Turap 2019-1

Dit werk wordt in het 2e kwartaal voorbereid en 3e uitgevoerd.

Groenvoorziening

Het bomenbestand vormen we duurzaam om. Daarnaast kunnen particulieren aanspraak maken op vergoeding voor onderhoud van monumentale bomen.

Stand van zaken Turap 2019-1

De Bomenlijst is met het platform bomen besproken en wordt het derde kwartaal definitief gemaakt. Daarna zal het aan het college aangeboden worden ter vaststelling.

Door de nieuwe manier van werken in de buitendienst wordt meer aandacht besteed aan de wensen en ideeën van de inwoners. De huidige capaciteit van de eigen medewerkers richt zich meer op het beheer en onderhoud in de wijken. Hierdoor kan het knotten van de bomen niet meer in eigen beheer uitgevoerd worden en dient uitbesteed te worden. Om aan onze zorgplicht te blijven voldoen is een structureel bedrag benodigd van € 30.000.

Stand van zaken Turap 2019-1

De knotbomen zijn gesnoeid in januari geknot en er is opdracht gegeven om de lindes op de markt in Geertruidenberg in december te knippen.

Milieu

Duurzaamheid

In 2018 is ons duurzaamheidsprogramma vastgesteld. Voor de uitvoering van diverse projecten stellen wij € 112.500 beschikbaar voor 2019 en vanaf 2020 willen we het bedrag verhogen naar € 150.000. In 2021 wordt het een structureel bedrag van € 300.000.

Stand van zaken Turap 2019-1

Afgezien van de uitvoering van projecten, zoals onderstaand weergegeven, is duurzaamheid een onderwerp dat opgavegestuurd zal worden opgepakt.

Het duurzaamheidsprogramma maakt de ambitie van een duurzaam Geertruidenberg in 2050 concreet. De focus ligt daarbij op de komende vijf jaar. In het programma zijn projecten geformuleerd waarmee we direct meters maken en projecten die ons helpen om de verdere transitie stevig in de steigers te zetten. We richten ons op de volgende thema's:

Stand van zaken Turap 2019-1
Dit jaar is een start gemaakt met een aantal projecten uit het duurzaamheidsprogramma, die hieronder zijn toegelicht.

- Energietransitie (besparing en duurzame opwekking).

Stand van zaken Turap 2019-1
- *FlorisVwijk is een buurtinititatief om gezamenlijk de woningen in deze wijk te verduurzamen.*
- *Gestart met de groepsaankoop zonnepanelen.*
- *Deelname aan kernteam RES2030.*
- *De duurzaamheidslening is beschikbaar voor inwoners van de gemeente.*

- Mobiliteit

Stand van zaken Turap 2019-1
Eén aanvraag voor een laadpaal.

- Circulaire economie

Stand van zaken Turap 2019-1
Eerste kwartaal geen nieuwe activiteiten in het kader van circulaire economie.

- Klimaatadaptatie

Stand van zaken Turap 2019-1
In de Rijvoortshoef en Haven Geertruidenberg de banden langs de weg verlaagd, om zo overtollig water op te vangen.

We starten met het opstellen van een warmtevisie, waarin per wijk in onze gemeente wordt aangegeven op welke wijze gas in de wijk wordt vervangen door een andere manier van verwarmen. Het opstellen van een warmteplan per wijk is een verplichting vanuit de rijksoverheid.

Stand van zaken Turap 2019-1
Door de beperkte beschikbare capaciteit is dit project nog niet opgestart.

Afval

De pilots die we in 2017 hebben gehouden voor afvalinzameling, zijn in 2018 geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor het nieuwe afvalbeleid. De evaluatie van het afvalbeleid kan ertoe leiden dat er meer investeringen moeten worden gedaan in bijvoorbeeld ondergrondse voorzieningen of andere inzamelmiddelen. Deze investeringen moeten en kunnen worden betaald uit de afvalstoffenheffing en bijhorende voorziening. Mede door het goede scheidingsresultaat van onze inwoners kunnen we wederom de afvalstoffenheffing structureel met 100.000 euro verlagen.

Stand van zaken Turap 2019-1
Op 25 oktober 2018 is het raadsbesluit 'Evaluatie en vervolg afvalbeleid' genomen. Hierin is besloten om 'omgekeerd' te gaan inzamelen, waarbij het restafval wordt weggebracht naar een ondergrondse container. Het PMD afval zal niet meer met zakken worden ingezameld, maar in de grijze container. Alle voorbereidingen en werkzaamheden om uitvoering te geven aan dit raadsbesluit zijn in volle gang.

Externe Veiligheid

Het Rijk verstrekt aan de OMWB subsidie voor diverse taken op het gebied van externe veiligheid (zoals bijhouden risicokaart, adviezen externe veiligheid in te ontwikkelen ruimtelijke plannen etc). Het is onzeker of deze subsidie in 2019 nog verstrekt wordt. Dit is een risico.

Stand van zaken Turap 2019-1
Er is een beperkte subsidie verstrekt voor 2019 welke toereikend is voor de gemeentelijk uit te voeren taken. Medio 2019 zal een besluit worden genomen door de provincie of er in 2020 een overgangsjaar is of dat er geen subsidie meer beschikbaar is. Zo niet dan zal dit in onze begroting moeten worden opgeplust.

Ruimtelijke Ontwikkelingen

Met de verbreding van de A27 is verplaatsen van de locatie van de scouting noodzakelijk. Op dit moment is er nog geen reëel beeld van de financiële consequenties die hier mee gemoeid zijn.

Stand van zaken Turap 2019-1
De onderhandeling met Rijkswaterstaat zijn nagenoeg afgerond. Naar verwachting zullen medio 2019 de financiële consequenties die met de verplaatsing gemoeid zijn in beeld.

De aansluiting met de openbare ruimte nabij de nieuwbouw van de Wilsdonck vraagt ook aandacht. Momenteel is er nog geen zicht op de kosten van de aanpassingen.

Bouwgrondexploitatie

Komend jaar zetten we in op het in exploitatie brengen van een aantal nieuwe bouwontwikkelingen. Met name het voor de Rivierkade vastgestelde locatieconcept in combinatie met het plangebied Oude Haven en Achter Hoeven zullen als onderdeel van Donge oevers aandacht krijgen. Voor de uitwerking van het locatieconcept is €150.000 nodig. Marktpartijen worden uitgenodigd deel te nemen in deze ontwikkeling. Afhankelijk van de haalbaarheid van de plannen, schatten we in wat de financiële effecten zijn en leggen we een exploitatieberekening ter goedkeuring voor. Voorts worden de plangebieden aan de Brahmsstraat en het Schuttersveld in exploitatie gebracht. De hiervoor opstellen exploitatieopzetten worden nog in 2018 ter goedkeuring voorgelegd.

Stand van zaken Turap 2019-1

Rivierkade: Oude Haven: Achter de Hoeven: (Donge-oevers)
Voor de ontwikkeling van de Donge oevers is na het vertrek van de programmamanger een nieuw team samengesteld met een nieuwe programmamanger. Deze is gestart met het inventariseren van de ontwikkeling in de diverse deelgebieden. Aan de hand van deze inventarisatie wordt een plan van aanpak opgesteld

Brahmsstraat:
Exploitatieopzet vastgesteld. Loopt op schema terrein is bouwrijp gemaakt. De eerste omgevingevergunningen voor het plangebied zijn inmiddels verstrekt. Naar verwachting kan het project volgend jaar worden afgerond.

Schuttersveld
Exploitatieopzet is vastgesteld.
Het plan loopt vertraging op. Uit het plaatsgevonden fauna onderzoek blijkt dat het gebouw door vleermuizen als zomer verblijf wordt gebruikt. Daar het hier een beschermende diersoort betreft moeten nestkasten in de omgeving geplaatst worden waar ze naar uit kunnen wijken. De diertjes moeten wel de gelegenheid krijgen om aan de nieuwe situatie te wennen. De planontwikkeling zal derhlave naar 2020 doorschuiven.

Wim Boonsstraat
Het ontwikkelprogramma is aangepast, kleinere kavels in combinatie met uitbreiding van het aantal woningen. In de loop van dit jaar wordt de oplevering van de eerste woningen verwacht.

Ook is nog aandacht voor de ontwikkeling van een volwaardige supermarkt voor de kern Geertruidenberg. Vanuit ruimtelijke perspectief bezien we of binnen de kern Geertruidenberg een alternatieve locatie voorhanden is. Wij zijn voornemens om gezamenlijk met de bewoners dit te onderzoeken. De financiële effecten hiervan worden later voorgelegd.

Stand van zaken Turap 2019-1

Het onderzoek vanuit ruimtelijk perspectief is opgestart.

Ook geven we invulling aan de uitvoering van nog vast te stellen voorkeursvariant met betrekking tot de uitgewerkte modellen voor de uitbreiding van met een sporthal of sportzaal ten behoeve van de verwachte vraag van de gemeentelijke sportverenigingen.

Stand van zaken Turap 2019-1

Naar verwachting zal in de raad van juli een voorstel ter goedkeuring worden voorgelegd.

Burgemeester Moonshof

Stand van zaken Turap 2019-1
In 2009 is gestart met de aanleg van het plan Burgemeester Moonshof. Door de economische recessie is het plan slechts gedeeltelijk uitgevoerd. In 2017 is het plan weer opgepakt en zijn een aantal aanpassingen in woningbouw type doorgevoerd. het vorenstaande heeft geresulteerd in de verkoop en bouw van de resterende woningbouwkavels. De gemeente is contractueel verplicht het gebied woonrijp te maken. De hiervoor in 2009 beschikbaar gestelde gelden zijn bij de overheveling naar 2019 abusievelijk niet meegenomen en dienen opnieuw opgevoerd te worden.

De Kosten komen ten laste van de Weerstandsreserve uitvoeringskosten pilot BBSC..

Omgevingswet

Vanaf 2017 zijn diverse acties genomen uit het Plan van Aanpak Implementatie Omgevingswet. In 2018 zijn de politiek-bestuurlijke ambitieniveaus vastgesteld bij de implementatie van de Omgevingswet. Er is inbreng geleverd op de ontwerp omgevingsvisie van de provincie. Binnen de subregio Breda is een regionale agenda voor de omgevingsvisie opgesteld. Eind 2018 wordt gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie.

Stand van zaken Turap 2019-1
Eind 2018 is een bureau geselecteerd namelijk ANTEA die ons gaat begeleiden bij het opstellen van de omgevingsvisie.

De financiële gevolgen zijn nog moeilijk in te schatten vanwege nog niet vastgestelde regelgeving en voorwaarden voor o.a. de ICT. De VNG heeft op basis van gegevens van diverse gemeenten een globale inschatting gemaakt waar gemeenten rekening mee moeten houden. Voor kleine gemeenten (tot 25.000 inwoners) wordt uitgegaan van € 180.000 per jaar voor een periode tot 2024. Nu de komende jaren minder budget beschikbaar is gesteld moeten een aantal activiteiten uit het plan van aanpak implementatie omgevingswet getemporiseerd worden. Activiteiten die in 2019 worden uitgevoerd zijn: het opstellen van de omgevingsvisie, afronding van de pilot Dombosch, vaststellen van de impact van de omgevingswet op onze dienstverlening en werkprocessen en de ICT.

Stand van zaken Turap 2019-1`
De visie Dombosch werkt ! is opgesteld en is in de raad van april vastgesteld.

Vervolgens wordt gewerkt aan het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan 'verbrede reikwijdte '
Nulmeting van onze huidige ICT architectuur heeft plaatsgevonden.
Het resultaat is dat wij, op onderdelen aanpassingen in de software nodig hebben, om aan te kunnen sluiten bij de landelijke standaarden op dit gebied. De eerste stappen zijn gezet naar een ICT omgeving die aansluit bij de landelijke vereisten op dit gebied.Het onderzoek naar de impact op dienstverlening en werkprocessen moet nog worden gestart.

Plassengebied Raamsdonksveer Zuid:

In 2018 wordt een Ontwikkelvisie opgesteld. Deze Ontwikkelvisie schetst de kaders en mogelijkheden waarbinnen dit gebied (her)ontwikkeld kan worden. De Ontwikkelvisie is tevens het toetsingskader voor particuliere initiatieven. Voor het opstellen van de visie is € 10.000 geraamd.

Stand van zaken Turap 2019-1
De ontwikkelvisie Plassengebied Raamsdonksveer is in januari 2019 vastgesteld. Voor de Nionplas (noordelijke plas) die ons eigendom is wordt een inrichtingsplan opgesteld (hiervoor is een budget beschikbaar van € 10.000.

Integrale veiligheid

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant)

De ontwikkelvisie Plassengebied Raamsdonksveer is in januari 2019 vastgesteld. Voor de Nionplas (noordelijke plas) die ons eigendom is wordt een inrichtingsplan opgesteld (hiervoor is een budget beschikbaar van € 10.000.

Stand van zaken Turap 2019-1
De inwonerbijdrage is voor 2019 correct opgenomen in de begroting. Zeer waarschijnlijk ontvangen we op basis van de jaarrekening 2018 van de Veiligheidsregio een bedrag van € 12.000 retour. Dit wordt in 2019 verrekend met de inwonerbijdrage.

Meld Misdaad Anoniem

Sinds medio 2017 zijn wij partner van en deelnemer aan Meld Misdaad Anoniem. De structurele kosten (€ 3.000) zijn nodig om onze deelname voort te zetten.

Opvang zwerfdieren

Het opvangen van zwerfdieren is een wettelijke taak. Wij voeren deze taak uit via het Dierenasiel Breda. Het Dierenasiel Breda heeft te maken met financiële tegenvallers. Dieren verblijven in de praktijk namelijk vaak veel langer in het asiel dan de wettelijke plicht. We verhogen de jaarlijkse bijdrage aan het Dierenasiel Breda met € 14.000 zodat zij zwerfdieren kunnen blijven opvangen.

Crisisbeheersing

We werken intensief samen in het district de Baronie. Zo zorgen we gezamenlijk voor bezetting van de functies in de crisisorganisatie. Met de gemeente Drimmelen vormen wij een cluster binnen het district en vervullen we in geval van crisis de bezetting van de lokale functies in beide gemeenten.

Programma 2 Economie, recreatie en toerisme

Nieuw beleid

Visies

De visies 'Economie' en 'Toerisme & Recreatie' lopen in 2019 af. De partijen die betrokken waren bij het tot stand komen van deze visies zoals ondernemers, organisaties en inwoners hebben de wens uitgesproken dat de algemene lijn gelijk blijft, maar door de trends en ontwikkelingen op beide beleidsterreinen is het wel nodig om de visies te herzien en in samenspraak met de betrokken partijen nieuwe uitvoeringspunten te formuleren. Ook willen we de detailhandelsvisie 2013 herzien en uitbreiden met een uitvoeringsprogramma. In het voorjaar van 2019 zal het noodzakelijke incidentele budget separaat worden voorgelegd.

Stand van zaken Turap 2019-1
Het noodzakelijke bedrag wordt geraamd op € 30.000 welk bedrag u later in deze rapportage terug vindt.

Stadsbeheerder

Om de levendigheid van de centrumgebieden van de drie kernen te versterken, leegstand terug te dringen en ondernemers te ondersteunen om de samenwerking onderling en met organisaties te optimaliseren, zetten we een stadsbeheerder in. De focus hierbij is gericht op de kern Geertruidenberg. De kosten hiervoor bedragen voor een periode van vier jaar € 60.000 per jaar.

Stand van zaken Turap 2019-1
Per 1 april 2019 is de stadspromoter gestart.

Bestaand beleid

Toerisme

Visie Toerisme
op het gebied van toerisme en recreatie samen met lokale, regionale en landelijke partners in op het op de kaart zetten van de gemeente Geertruidenberg, onder de noemer "Geertruidenberg, vestingstad aan de Biesbosch". Het benadrukken van de link met Nationaal park de Biesbosch en de interessante geschiedenis van de gemeente Geertruidenberg zijn hierin essentieel.

Zoals verwoord in de visie Toerisme, zetten we op het gebied van toerisme en recreatie samen met lokale, regionale en landelijke partners in op het op de kaart zetten van de gemeente Geertruidenberg, onder de noemer "Geertruidenberg, vestingstad aan de Biesbosch". Het benadrukken van de link met Nationaal park de Biesbosch en de interessante geschiedenis van de gemeente Geertruidenberg zijn hierin essentieel.

Zuiderwaterlinie
De provincie zet sterk in op het op de kaart zetten van de oudste, langste en meeste gebruikte verdedigingslinie van Nederland, de Zuiderwaterlinie. Deze linie loopt ook door de gemeente Geertruidenberg. Er is een projectteam samengesteld waarin de provincie, de gemeenten en waterschappen vertegenwoordigd zijn. Vanuit dit projectteam worden in ieder geval tot en met 2019 verschillende projecten uitgevoerd. Er wordt gewerkt aan het zichtbaar en beleefbaar maken van de (onderdelen van de) waterlinie door bijvoorbeeld het plaatsen van borden, het maken van een interactieve kaart en een promotiefilm. Het doel is om de Zuiderwaterlinie meer te promoten. Ook wordt gewerkt aan een historisch kloppend en compleet verhaal over de Zuiderwaterlinie, waarbij de lokale historische verenigingen betrokken worden. Alle uitvoeringspunten zijn uitgeschreven in de linieplanner. De provincie stelt de helft van het benodigde bedrag beschikbaar. Daarnaast wordt een bedrag per gemeente en waterschap gevraagd. Hiervoor hebben we reeds een bedrag van € 15.000 opgenomen.

Toeristenbelasting
We voeren toeristenbelasting voor overnachtingen op bijvoorbeeld hotels en B&B's in. De inkomsten wenden we aan om het toerisme te bevorderen. Er wordt onderzoek gedaan naar de precieze vorm. De opbrengst toeristenbelasting is opgenomen onder algemene dekkingsmiddelen.

Stand van zaken Turap 2019-1
Invoering van de toeristenbelasting wordt verwacht te starten op 1 juli 2019. Onder voorbehoud van goedkeuring Raad.

Indexering budgetsubsidies
De budgetsubsidies zijn vorig jaar voor het eerst sinds jaren weer geïndexeerd. De subsidies liepen niet meer in de pas met de kosten die steeds verder stegen.
In programma 2 gaat het o.a. om de subsidies aan VVV/STRG en museum de Roos.

Economie

Algemeen

We zetten samen met onze partners in op verbetering van de fysieke uitstraling van bedrijven en het verduurzamen van bedrijven en bedrijventerreinen, zoals benoemd in de visie Economie. We benutten kansen om winkels en voorzieningen binnen de centrumgebieden te realiseren en werken aan meer afstemming en samenwerking tussen horeca en winkels. Hierbij kijken we ook of de inzet van een fonds wenselijk is.

We ondersteunen en stimuleren het ondernemerschap door onder andere het organiseren van een starters-programma, deelname aan 155-help-een-bedrijf en de werklocatie in Raamsdonksveer. We bezoeken maandelijks lokale bedrijven, ook in combinatie met het Rewin (MKB-groei programma). Met de VOG werken we intensief samen en nemen we deel aan de netwerkbijeenkomsten van de verschillende organisaties in de Amerstreekregio. In 2019 reiken we de MVO-prijs Geertruidenberg uit.

Ondernemersinitiatieven bedrijventerreinen

Ondernemers pakken door. Zij nemen het initiatief om de bedrijfsgebouwen en –terreinen aan te passen en te vernieuwen. Ondernemers hebben ook initiatieven voor het openbaar gebied gelegen direct aan het bedrijfsperceel. Als gemeente willen wij waar mogelijk hier medewerking aan verlenen.

Speelterreinen

In het 1e kwartaal van 2019 wordt een nieuwe notitie "ruimte voor spelen" in samenwerking met de speeltuin-comite's en inwoners opgesteld.

Stand van zaken Turap 2019-1

De notitie "ruimte voor spelen" is opgesteld en wordt in april 2019 aan de raad voorgelegd. De notie is opgesteld onder anderen aan de hand van een enquête voor kinderen en ouders.

Oprichten en uitbreiden van speeltuincomités.

Stand van zaken Turap 2019-1

Diverse speeltuinen in gemeente Geertruidenberg kennen een speeltuincomité. Naar aanleiding van de enquête voor de nieuwe notitie hebben nog 42 inwoners interesse getoond om zich in te zetten voor een speeltuin. De gesprekken lopen momenteel.

Herinrichten en ontwikkelen nieuwe speelterreinen op basis van wens en ideeën inwoners.

Stand van zaken Turap 2019-1

In 2018 is voor de herinrichting van de speeltuin aan het Bachplein een betrokken comité opgezet. Doordat ze langer de tijd nodig hebben gehad om draagvlak te vinden bij omwonenden is de herinrichting niet gerealiseerd in 2018. Het budget van ca. €9.000 is uitgevloeid in de algemene reserve. Momenteel ligt het breed gedragen plan voor herinrichting klaar en is de verwachting dat we dit jaar €9.000 meer kosten hebben op 65700201 / 380900 om de herinrichting te realiseren.

Programma 3 Sportvoorzieningen

Nieuw beleid

Gratis zwemabonnement

Bij wijze van proef bieden we in 2019 een gratis zwemabonnement aan de kinderen tot en met groep acht van het regulier en het speciaal onderwijs binnen en buiten de gemeente Geertruidenberg. Hiervoor nemen we een incidenteel bedrag van € 30.000 op. De extra kosten à € 7.460 voor het verstrekken van de gratis abonnementen worden ten laste gebracht van de post onvoorzien 2019.

Stand van zaken Turap 2019-1

Er zijn ruim 2.300 inschrijfformulieren verspreid via de scholen en instanties. Begin mei 2019 zijn er ca. 1.900 abonnementen reeds uitgegeven.

Nota sportbeleid

In 2018 vindt de evaluatie van het huidige sportbeleid plaats. Onderdeel van de herijking is het beleid ten aanzien van tarieven, eigendom van en verantwoordelijkheid voor onderhoud/vervanging van (onderdelen van) de sportaccommodaties. In 2019 vindt uniformering van de tarieven en beheersvorm plaats. Hiervoor wordt met ondersteuning van externe deskundigen een organisatiemodel opgezet dat voldoet aan de fiscale eisen. Hiervoor nemen we een incidenteel bedrag van € 20.000 op.

Stand van zaken Turap 2019-1

In kwartaal 2 vindt de selectie van de externe adviseur voor de herijking van het sportaccommodatiebeleid plaats. Start van het nieuwe beleidsplan is voorzien zo spoedig mogelijk na selectie. De verwachting is dat het nieuwe beleid in kwartaal 2 2020 door de gemeenteraad kan worden vastgesteld. Tevens wordt verwacht dat het budget niet toereikend is om dit project door een externe adviseur te laten uitvoeren.

Fysieke leefomgeving

De fysieke leefomgeving dient voldoende mogelijkheden te bieden voor sport en spel. Hierbij denken we aan natuurspeel- en sportplaatsen en trapveldjes. Hiervoor nemen we voor de drie kernen tezamen een investeringsbedrag van € 60.000 op.

Stand van zaken Turap 2019-1

Er is een werkgroep opgericht voor de behoeftebepaling en uitwerking van deze bestuurlijke opdracht.
Er valt nu nog niet te zeggen of het geheel dit jaar afgerond wordt. De aanleg van een trapveldje in Raamsdonk wordt nu voorbereid i.o.m. de sportcoach/ werkgroep.

Bestaand beleid

Sjors Sportief en Creatief

We zetten het project Sjors Sportief en Creatief voort. Hiervoor is met ingang van 2018 een structureel budget van € 26.000 beschikbaar. De enorme populariteit van het format 'Sjors Sportief' wordt verbreed naar senioren ('MaxVitaal') en jongeren van 12 tot en met 16 jaar. ('Try Out'). Hiervoor nemen we structureel € 3.000 extra op.

Stand van zaken Turap 2019-1

Het project zetten we voort voor schooljaar 2019/2019 en 2019-2020. Hiervoor zijn we een overeenkomst van twee jaar aangegaan met Cultuur- & Sportstimulering Nederland.

Aan verenigingen en organisaties die deelnemen verstrekken we een deelnemersvergoeding van € 6 per deelnemer. Voor schooljaar 2019/2020 wordt een maximum gesteld aan de deelnemersvergoeding van € 500 per vereniging of organisatie.

Duurzaamheid sportaccommodaties

De buitensportverenigingen worden, indien zij dit wensen, begeleid bij het doen van een aanvraag voor de regeling bouw en onderhoud van sportaccommodaties voor duurzaamheidsmaatregelen. Indien deze wordt verkregen kan de vereniging bovendien een beroep doen op een lening uit het gemeentelijke fonds 'Stimuleringslening duurzaamheid sportaccommodaties'.

Stand van zaken Turap 2019-1
In routing zit B&W advies en raadsvoorstel voor aanpassen verordening stimuleringslening duurzaamheid sportaccommodaties.
De EDS subsidie is komen te vervallen. Hiervoor is per 2019 in de plaats gekomen de subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties (BOSA).

Exploitatie zwembaden

De exploitatie van beide buitenbaden besteden we op dit moment uit aan Sportfondsen Geertruidenberg. In 2019 willen we de exploitatie van de zwembaden opnieuw gaan aanbesteden. Hierbij bekijken we ook een gezamenlijke aanbesteding met de gemeente Drimmelen. De planning is er op gericht om voor het zomer seizoen van 2019 deze aanbesteding gereed te hebben, waarna het nieuwe contract in het seizoen 2020 in gaat. Groot voordeel is dat dan de renovatie van alle zwembaden afgerond is. Actualisatie van het tijdspad levert een incidenteel voordeel op in 2019 en 2020.

Stand van zaken Turap 2019-1
Exploitatie voor 2019 loopt volgens planning. Begroting Sportfondsen 2019 is goedgekeurd door de raad. Eind april openen gaan beide zwembaden open.

.

Onderhoud sportvelden

In de begroting is alleen budget opgenomen voor het onderhoud van de sportvelden, maar niet voor het onderhoud aan hekwerken en ballenvangers, straatwerk, beregening en snoeiwerk op sportaccommodaties. Hiervoor nemen we structureel € 35.000 extra op.

Stand van zaken Turap 2019-1
Onderhoud sportvelden 2019 is opnieuw aanbesteed. Begin april is de opdracht gegund.

F.C. Right-Oh, voetbalvereniging binnen onze gemeente, ervaart een probleem omdat er onvoldoende trainingscapaciteit is. Zorgdragen voor geschikte sportvoorzieningen is een taak voor ons als gemeente. In 2020 bouwen we een bestaand natuurgrasveld op het sportpark van F.C. Right-Oh om tot kunstgrasveld. Dit veld kan daarna als wedstrijd- en trainingsveld gebruikt worden.

Dit is opgenomen in het investeringsplan.

Stand van zaken Turap 2019-1
De investeringsraming voor de aanleg van het kunstgrasveld bij F.C. Right-Oh wordt opgenomen in de kadernota 2020.

Programma 4 Onderwijs

Nieuw beleid

Integraal Huisvesting Programma (IHP)

Om te komen tot een toekomstbestendig lange termijn perspectief voor de onderwijshuisvesting in Geertruidenberg is het streven om in het eerste kwartaal van 2019 een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het primair en voortgezet onderwijs voor de periode 2019-2029 te laten vaststellen. Gezien de leeftijd van de gebouwen is de verwachting dat de meeste onderwijsgebouwen in de gemeente aan het einde van de technische en economische levensduur zijn.

Huisvestingsprogramma 2019

Voor het huisvestingsprogramma 2019 zijn er twee aanvragen ontvangen van Stichting Uniek.

Een aanvraag herstel constructiefout gevels De Vuurvlinder en De Biekorf. Voorlopige inschatting is dat de kosten van het herstel € 125.000 incl. btw bedragen. Hiertoe is een investeringsbudget opgenomen voor 2019.

Een aanvraag voor de bekostiging van de noodoverstorten op het dak van basisschool De Biekorf. De kosten hiervan zijn € 9.500 inclusief BTW.

Regeling bekostiging conciërges basisscholen

De gemeente bekostigt nu 74% van de loonkosten van de conciërges die werkzaam zijn bij de bassischolen. Met ingang van 2020 wordt de kostenverdeling tussen gemeenten en schoolbesturen gewijzigd. De gemeente zal dan 50% van de loonkosten van de conciërges vergoeden. De regeling bekostiging conciërges wordt hierop aangepast.

Bestaand beleid

Nieuwbouw Dongemondcollege

In 2018 is het investeringsbudget beschikbaar gesteld voor de vervangende nieuwbouw van het brugklasgebouw van het Dongemond college. Het Dongemond college treft de voorbereidingen voor de bouw en verwacht begin 2019 opdracht te kunnen geven voor de bouw. De actualisatie van het tijdspad levert voor 2019 een incidenteel voordeel op.

Nieuwbouw De Wilsdonck

Er is een investeringsbudget beschikbaar gesteld voor de vervangende nieuwbouw van basisschool De Wilsdonck met een gymzaal en inclusief een ruimte voor kinderopvangorganisatie Trema en tafeltennisvereniging Smash. Stichting Uniek treft de voorbereidingen voor de bouw. Door de gemeente worden de voorbereidingen getroffen voor de realisatie van de tijdelijke huisvesting. De actualisatie van het tijdspad levert voor 2019 een incidenteel voordeel op.

Stand van zaken Turap 2019-1
Inmiddels is het raadsbesluit genomen om de locatie te wijzigen en te gaan bouwen ter hoogte van Parkzicht.

Onderwijsachterstandenbeleid

Jaarlijks ontvangen wij een specifieke uitkering voor de bestrijding van onderwijsachterstanden (OAB). Deze rijksuitkering wordt verleend voor een periode van vier jaar. Op 1 januari 2019 gaat een nieuwe periode in en wordt er een nieuwe systematiek ingevoerd voor de verdeling van het geld over de gemeenten. Het CBS heeft een nieuwe indicator ontwikkeld om de kans op onderwijsachterstanden te bepalen. Voor Geertruidenberg betekent dit een verhoging van het budget voor onderwijsachterstanden van € 65.000 in 2018 naar een bedrag van € 294.000 in 2022.
Deze nieuwe systematiek zorgt voor grote herverdeeleffecten tussen gemeenten en daarom geldt een overgangsregeling van vier jaar. Daarnaast wil het kabinet investeren in uitbreiding van het aantal uren Voor- en Vroegschoolse Educatie per week van 10 naar 16 uur met ingang van 2020.
Door de overgangsregeling ontvangt de gemeente Geertruidenberg pas in 2022 het volledige nieuwe budget voor onderwijsachterstanden. Terwijl vanaf 2020 al 16 uur VVE in plaats van 10 uur moet worden aangeboden en bekostigd. Bij het actualiseren van het onderwijsachterstandenbeleid zullen we bekijken wat deze wijziging financieel betekent en of het budget vanaf 2020 hiervoor toereikend is.

Stand van zaken Turap 2019-1
Vanwege de forse toename van het beschikbare budget zal reeds in 2019 een wijziging van de subsidieregeling worden voorgesteld teneinde de beschikbare middelen zoveel mogelijk ten gunste van de VVE-kinderen (Voor- en vroegschoolse Educatie) te kunnen laten komen.

Schoolbegeleidingsdienst

De gemeente stelt jaarlijks een subsidie van € 68.000 beschikbaar aan de basisscholen voor schoolbegeleiding. Vanaf 2019 is er een bezuiniging op de subsidie voor schoolbegeleiding voorgenomen van € 10.000. De raad moet nog besluiten of deze voorgenomen bezuiniging daadwerkelijk wordt doorgezet. Voorafgaand aan dit besluit vindt op 9 oktober 2018 een rondetafelgesprek plaats tussen de raadsleden, schoolbestuurders en schoolbegeleidingsdiensten.

Stand van zaken Turap 2019-1
In 2019 ontvangt de schoolbegleidingsdienst de gebruikelijke subsidie.

Er moet nog besloten worden hoe de subsidie er vanaf 2020 uit zal zien. .

Vergoeding gymnastiekonderwijs

In de jaarrekening 2017 concludeerden we dat de kosten voor de vergoeding gymnastiekonderwijs niet zijn opgenomen in de begroting. Voor het gebruik van de gymzalen De Brug en de Hoge Waai door de verschillende scholen betalen we jaarlijks een vergoeding, van € 30.000, aan de schoolbesturen die deze zalen exploiteren.

Programma 5 Mens, zorg en inkomen

Nieuw beleid

Beschermd Wonen

In het kader van de doordecentralisatie van het projectplan Beschermd Wonen vanaf 2021 maken we afspraken over de inrichting van de financiële en kwalitatieve verantwoordelijkheid voor gewenste regionale voorzieningen voor deze doelgroep. Ook bepalen we een kader, waarin de resultaten op de verschillende levensgebieden worden vastgesteld van dat wat minimaal op lokaal niveau georganiseerd moet zijn om de doordecentralisatie tot een succes te maken.

Stand van zaken Turap 2019-1
Voorbereidende proces in de regio loopt op schema.

Bestaand beleid

Transformatie sociaal domein / Driesporen benadering

We hanteren de volgende driesporenbenadering om verder vorm te geven aan de transformatie van het sociaal domein.

Ad.1 Vormgeving van een optimale toegang sociaal domein

2019 staat in het teken van de uitvoering van de adviezen die voortkomen uit het visiedocument 'Naar een optimale toegang sociaal domein'.

Daarnaast werken de welzijnsorganisaties (Surplus, Trema en SWOG) toe naar een herkenbare gezamenlijke toegang voor onze inwoners, zowel digitaal als fysiek.

Stand van zaken Turap 2019-1
De drie organisaties werken inmiddels met een gezamenlijke website (digitale toegang). Met betrekking tot één fysieke toegang is nog nader overleg nodig, De samenwerkende welzijnsorganisaties hebben twijfels over de meerwaarde (bijvoorbeeld m.b.t. een gezamenlijke receptiebezetting) en verwachten extra huurkosten.

Ad.2 Het organiseren van effectieve zorg en ondersteuning

Algemeen
In 2019 stellen we het beleidsplan vast voor het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet).

Stand van zaken Turap 2019-1
Binnenkort ontvangt de raad het projectplan voor de opstelling van een beleidsplan 3D + een begeleidende raadpleegbrief hierover. Vaststelling van het beleidsplan is voorzien in 2020.

Subsidiebeleid
Organisaties met professionele krachten kunnen op basis van het nieuwe subsidiebeleid Sociaal Domein een indexatie van de loonkosten ontvangen. We ramen hiervoor een budget van € 30.000.

Op basis van het nieuwe subsidiebeleid Sociaal Domein bepalen we de subsidieplafonds.

Voor 2019 gaat het om:

Waarderingssubsidies	€ 7.500 (voor incidentele waarderingssubsidies)
Projectsubsidies	€ 30.000

Samenwerkende welzijnsorganisaties

De welzijnsorganisaties (Trema, Swog, Surplus en MEE) hebben gezamenlijk een aanvullend aanbod gedaan. Het gaat om de projecten 'Preventief huisbezoek onder ouderen', vervoersproject 'Automaatje'.

Ook hebben welzijnsinstellingen een aanbod weggelegd op het gebied van jonge mantelzorgers, ondersteuning burgerinitiatieven en verslavingsbeleid.

Stand van zaken Turap 2019-1
In de beschikking tot verlening budgetsubsidie voor 2019 is (vooralsnog) geen extra bijdrage opgenomen voor dit specifieke aanbod, enerzijds gezien de beperkte financiële middelen en anderzijds omdat hierover nog inhoudelijke discussie plaatsvindt.

In 2018 is op grond van het verwachte efficiency effect van deze samenwerking een bezuinigstaakstelling opgelegd. Dit effect kan echter niet op deze korte termijn gerealiseerd worden. Daarom schuiven we deze taakstelling vooralsnog één jaar opg. Dit leidt tot een extra benodigd budget van € 30.000 in 2019 en € 20.000 in 2020.

Stand van zaken Turap 2019-1
In oktober 2018 is aan de samenwerkende welzijnsorganisaties een vooraankondiging subsidieverlening 2020 e.v. verstuurd, waarin de gemeente verzocht heeft om een bijgestelde offerte voor 2020, waarin de bezuinigingsopgave is verwerkt.

Langer Thuis

In het Programma 'Langer Thuis' ontwikkelen we samen met onze inwoners en partners activiteiten en maatregelen om onze ambitie te realiseren.

Voor het opplusproject nemen we een aanvullend bedrag op van € 15.000 (structureel).

Om externe organisaties kennis en vaardigheden te laten overdragen aan de lokale organisaties (o.a. SWOG) stellen we in 2019 eenmalig een budget van € 30.000 beschikbaar.

Daarnaast starten we, na goedkeuring en vaststelling door de raad, met de uitvoering van het plan van aanpak voor de kern in Raamsdonksveer-Zuid. In 2019 starten we met de Langer Thuis aanpak in nog 2 en in 2020 in nog 1 (deel) kern.

Stand van zaken Turap 2019-1
I.v.m. personele wisselingen heeft de kernenaanpak enige vertraging opgelopen. Het plan van aanpak voor de kern Raamsdonksveer-Zuid wordt op korte termijn geformuleerd en de aanpak krijgt een vervolg in de andere kernen.

Dementievriendelijke gemeente

2019 staat in het teken van de uitvoering van de nota 'Mantelzorg en vrijwillige inzet' én de verdere uitwerking van het project 'Dementievriendelijke gemeente'. Voor het tweede project nemen we voor 2019 en 2020 € 15.000 op.

Stand van zaken Turap 2019-1
Het project 'Dementievriendelijke gemeente' loopt op schema. De uitvoering van de nota 'Mantelzorg en vrijwillige inzet' heeft vertraging opgelopen door personele wisselingen en beperkte ambtelijke capaciteit.

Verhoging gemeentelijke bijdrage GGD

Door de decentralisatie van het Rijksvaccinatieprogramma, de meerkosten door de nieuwe financieringswijze van het basispakket JGZ (verdeelsleutel op basis van een bijdrage per kind in plaats van op inwonersaantal) en de cao-ontwikkelingen stijgt de bijdrage aan de GGD met € 73.000.

De gemeente ontvangt via de algemene uitkering in het gemeentefonds een compensatie voor de decentralisatie van het Rijksvaccinatieprogramma.

Hulp bij het Huishouden

Verwachte meerkosten Hulp bij het Huishouden 2019 á € 170.000, naar aanleiding van nieuwe cao-afspraken en de, als gevolg daarvan, gestegen tarieven (zie RIB 27-11-2018). Deze verwachting, zoals opgenomen in de risicoparagraaf van programma 5 in de begroting 2019, is gebaseerd op het huidige aantal toekenningen en duur/intensiteit van de ondersteuning.

Stand van zaken Turap 2019-1
Op dit moment is hierover nog onvoldoende duidelijkheid, omdat de facturatie slechts tot en met periode 1 binnen is. Wij hopen hier in de volgende tussenrapportage 2019 meer over te kunnen zeggen.

Wmo-abonnementstarief

Verwachting is dat het Wmo-abonnementstarief per 1 januari 2019 de volgende gevolgen heeft:

- Minder inkomsten uit eigen bijdragen.Op basis van een eerste berekening van het CAK moeten we rekening houden met € 140.559 minder inkomsten. Dit staat los van de al in de begroting 2019 opgenomen verlaging.
- Daarnaast voorzien we dat dit een aanzuigende werking heeft op alle Wmo-maatwerkvoorzieningen en dat dit tot gevolg heeft dat de doorstroming naar de WLZ vermindert.

In totaal verwachten wij dus flinke meerkosten op de Wmo maatvoorzieningen.

Stand van zaken Turap 2019-1
Ook hierover is op dit moment nog onvoldoende te zeggen. Wij hopen hier in de volgende tussenrapportage meer duidelijkheid over te kunnen geven.

Wmo begeleiding

In 2019 gaan de nieuw contracten in met de zorgaanbieders voor de Wmo-begeleiding.

Op basis van de ervaringscijfers, groei en index verhogen we het budget structureel met € 240.000.

Eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen

De eigen bijdragen voor maatwerkvoorzieningen lopen al vanaf de start Wmo 2015 achter op de ramingen. Tot nu toe zijn deze tekorten steeds opgevangen binnen andere budgetten maar dat is vanaf 2019 niet langer haalbaar. Voor aanpassing naar een realistische begroting is vanaf 2019 een bedrag van € 170.000 nodig.

Jeugd

Budget jeugdhulp

Vanuit het Rijk is de afgelopen jaren minder geld beschikbaar gesteld voor de jeugdhulp. Net als in andere jeugdhulpregio's in het land lopen de kosten voor jeugdhulp ook in de regio West Brabant Oost op. De stijging was al enigszins te zien in 2016, in 2017 is de stijging substantieel. Hoewel er beheersmaatregelen zijn/worden ingevoerd, is de verwachting dat met de beschikbare budgetten vanuit Jeugd de extra vraag niet opgevangen kan worden. Hiervoor is structureel extra budget opgenomen van € 450.000. We stellen in 2019 € 200.000 en in 2020 € 100.000 extra beschikbaar zodat ingroei kan plaatsvinden.

Stand van zaken Turap 2019-1
Hierover is op dit moment nog onvoldoende te zeggen. Wij hopen hier in de volgende tussenrapportage meer duidelijkheid over te kunnen geven.

Jeugdbeschermingstafel

Op basis van de ervaringen in de pilot KR8 vindt er in 2019 een doorontwikkeling plaats van het Kr8-Kollektief. Het KR8-Kollektief is een initiatief van gemeenten en ketenpartners in de regio West-Brabant, met als doel toetsing van de vraag of een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming gestart moet worden. Eventuele kosten dekken we binnen bestaande budgetten.

Stand van zaken Turap 2019-1
Er is een eerste opzet gemaakt van een visiedocument over "Zicht op veiligheid, Samen rond het gezin". Deze visie wordt met de partners in de veiligheidsketen bespreken (o.a. Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdbescherming Brabant)

Integrale crisiszorg

We starten een crisismeldpunt voor burgers en professionals, dat 24 uur per dag bereikbaar is.
Het meldpunt is er op gericht om veiligheid en de ontstane situatie te herstellen.

Stand van zaken Turap 2019-1
De verwachting is dat het crisismeldpunt per 1 juni 2019 gereed is. Vooralsnog is dit meldpunt alleen beschikbaar voor professionals.

Algemene voorzieningen jeugd

De kosten voor de jeugdhulp lopen al een aantal jaren op. Om managementinformatie over de kostenstijging inzichtelijk te krijgen investeren we in een informatiespecialist. Daarnaast stellen we een accountmanager aan voor contacten met aanbieders en verwijzers.

Stand van zaken Turap 2019-1
Inmiddels is een informatiespecialist voor de regio aangesteld. De BI-tool, Quick-sense, is in januari 2019 gereed gekomen, waardoor er betere managementinformatie beschikbaar is gekomen. De accountmanagers hebben regelmatig contact met de diverse aanbieders en verwijzers.

.

We verhogen het budget structureel met € 29.000 en incidenteel met € 17.000. We nemen aan dat we deze lasten kunnen terugverdienen zodat deze last kostenneutraal verloopt.

Stand van zaken Turap 2019-1
Hierover is op dit moment nog onvoldoende te zeggen. Wij hopen hier in de volgende tussenrapportage meer duidelijkheid over te kunnen geven

Inkomsten CJG

Het CJG is een initiatief van de gemeenten Drimmelen en Geertruidenberg. Een deel van de eigen bijdragen wordt door de gemeente Drimmelen geïnd en aan ons afgedragen (€ 32.500). Hiermee was in de begroting nog geen rekening gehouden.

Positionering CJG

Er loopt een onderzoek naar de positionering van het CJG, waarbij de organisatiemodellen gemeentelijke dienst en gezamenlijke organisatie nader worden uitgewerkt. De implementatiefase staat gepland voor 2019. Dit heeft mogelijk (financiële) consequenties voor het CJG. Het is op dit moment nog niet bekend of de financiële consequenties binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen.

Stand van zaken Turap 2019-1
De raad heeft in december 2018 besloten om het huidige organisatiemodel van het CJG per 2020 te wijzigen in een Bedrijfsvoeringsorganisatie voor het Centrum Jeugd en Gezin op te richten. Inmiddels is gestart met de implementatiefase.

Huisvesting CJG

Gezien toekomstige ontwikkelingen van de Schattelijn én omdat de huidige locatie van het CJG niet een geschikte werkruimte is, wordt naar andere huisvesting gezocht voor het CJG (indien mogelijk samen met het SWT). De kosten die hieraan verbonden zijn, zijn op dit moment niet inzichtelijk. Het risico bestaat dat de beschikbare middelen niet toereikend zijn.

Stand van zaken Turap 2019-1
De raad heeft in december 2018 besloten om de locatie van het voormalige politiebureau in Geertruidenberg verder uit te werken als mogelijke kantoorlocatie voor het CJG en SWT. De voorbereidingen hiervan zijn ingezet. De uitkomsten hiervan worden nog aan het bestuur voorgelegd.

Jongerenwerk

We breiden het jongerenwerk structureel uit met extra uren (€ 42.000).

Jongerenontmoetingsplaatsen

Jongeren hebben behoefte aan (overdekte) plekken waar ze bij elkaar kunnen komen. We willen hiervoor aanvullende plekken creëren en verhogen het reguliere budget incidenteel met € 20.000 in 2019 en 2020.

Kinderopvang

De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang. Gemeenten zijn verplicht dit toezicht te laten uitvoeren door de GGD. Door een structurele verhoging van het aantal inspecties en de verhoging van de kosten per inspectie door wijzigingen in wet- en regelgeving nemen we een bedrag op van € 25.000.

Participatie

Vanaf medio 2017 is uit de participatiegelden tijdelijk een participatiecoach ingehuurd voor inburgeraars aangezien geconstateerd werd dat de statushouders extra aandacht nodig hebben om een plaats op de arbeidsmarkt te krijgen. Bovendien is hiervoor specifieke kennis vereist. Hierdoor hebben statushouders een stap kunnen maken op de participatieladder waardoor ze nu eerder bemiddelbaar zijn voor werk. Daarnaast heeft zijn inzet erin geresulteerd dat in de meeste gevallen statushouders een arbeidsplicht hebben gekregen waar ze voorheen in eerste instantie vaak een ontheffing hadden. De inzet van deze participatiecoach afgelopen anderhalf jaar werpt dus in de praktijk duidelijk zijn vruchten af.

Daarnaast wordt in de 2e helft van 2018 een extern onderzoek verricht. Dit onderzoek biedt de raad inzicht in de in- en externe maatregelen die nodig zijn om onze cliënten verdere stappen op de participatieladder te laten maken. Hierdoor zullen we onze cliënten gemakkelijker kunnen bemiddelen naar betaald werk. De uitkomsten van dit onderzoek worden in 2018 en volgende jaren opgepakt. Hiermee spannen we ons verder in om ons klantenbestand nog verder terug te brengen en mensen naar een betaalde baan te begeleiden. Geprobeerd wordt de kosten die hiermee gepaard gaan binnen het bestaande budget te dekken.

Stand van zaken Turap 2019-1
We nemen enerzijds een stijging in kosten bij participatie (begeleiding naar werk) waar zien anderzijds een afname van klanten met een uitkering. Komende maanden wordt in beeld gebracht wat de financiële gevolgen hiervan zijn zodat dit bij de volgende tussenrapportage meegenomen kan worden.
Eind 2017/begin 2018 hebben 190 klanten een taaltoets laten doen. Naar aanleiding daarvan is aan 26 klanten een aanbod gedaan om hun taalvaardigheid te verbeteren.

Ad. 3 Versterking burgerinitiatief en zelforganisatie

Om burgerinitiatief en eigenaarschap onder de inwoners te stimuleren kan ook in 2019 een projectsubsidie worden aangevraagd.

De samenwerkende welzijnsorganisaties (Trema, Surplus en SWOG) dienen deze initiatieven te stimuleren. We houden in 2019 voortgangsgesprekken met deze organisaties.

Openbare begraafplaatsen

In 2018 zijn de gedenktekens verwijderd van de graven waarvan de rechthebbenden afstand hebben gedaan. In 2019 worden deze graven ondergronds geruimd. De kosten daarvoor bedragen ca € 32.000. De restanten van de geruimde graven worden naar een verzamelgraf overgebracht. Daarop wordt een monument geplaatst. De geraamde kosten daarvoor zijn € 6.000.

Jaarlijks is geen structureel budget beschikbaar voor het boven en ondergronds ruimen van de graven. Hierdoor wordt ad hoc geruimd en wordt achterstand opgelopen. Om het ruimen jaarlijks plaats te kunnen laten vinden is een bedrag van € 7.000 structureel opgevoerd.

Stand van zaken Turap 2019-1
Hier komt een apart raadsvoorstel voor in 2019.

Daarnaast heeft een extern bureau in de zomer van 2018 een visiedocument voor de begraafplaatsen opgesteld. Of en welke gevolgen de uitwerking van de visie heeft, wordt nog nader bekeken en separaat aan u voorgelegd. In 2019 zijn vooralsnog de huidige kosten van de begraafplaatsen opgenomen.

Stand van zaken Turap 2019-1
De visie zal in de raad van juni ter besluitvorming worden aangeboden.

Programma 6 Gemeentelijke gebouwen, monumenten, kunst en cultuur

Nieuw beleid

Cultuurloper

De basisscholen in de gemeente Geertruidenberg gaan deelnemen aan de Cultuurloper, een provinciaal programma om cultuureducatie kwalitatief te verhogen en beter in te bedden in het curriculum. De kosten worden betaald uit het cultuureducatiebudget. Hierdoor is er minder ruimte voor losse initiatieven op het gebied van cultuureducatie.

Digi-taalhuis

Het Digi-taalhuis is een samenwerking tussen de stichting Lezen & Schrijven, het ROC, Wava/Go, Trema, Vluchtelingenwerk, Theek 5 en de gemeente. Het Digi-taalhuis is een centraal punt waar mensen met vragen over taal en digitaal terecht kunnen. Je kunt er informatie of advies krijgen over oefenen met een taalvrijwilliger, over taal- en computercursussen, of over programma's op de computer waar je ook zelf mee aan de slag kan. Ook kun je leren internetten en e-mailen met het programma Klik en Tik.

Het fysieke punt is ingericht in de nieuwe bibliotheek in Raamsdonksveer. Het spreekuur van het Digi-taalhuis is afgestemd op het spreekuur van Wava/Go voor statushouders. Mede hierdoor is er veel aanloop bij het Digi-taalhuis. Om te voorkomen dat er een wachtlijst ontstaat is meer inzet nodig. Hiervoor is structureel €15.000 extra nodig
In juli 2018 een amendement aangenomen over de bestrijding van laaggeletterdheid. Eén van de beslispunten hierin is om cofinanciering (33%) voor de subsidie Tel mee met Taal beschikbaar te stellen.

Bestaand beleid

Accommodaties

OMC

Voor het OMC is haalbaarheidsstudie uitgevoerd. In 2018 kijken we naar een verdere uitwerking. In het eerste kwartaal van 2019 leggen we hierover een voorstel aan de raad voor. De eerste fase behelst de verbouwing ten behoeve van de maatschappelijk gebruikers. Dekking hiervoor zal worden gevonden door het hiervoor eerder door de raad geoormerkte krediet van € 325.000,- in te zetten. Wij hebben in de begroting een krediet van €170.000 opgenomen ten behoeve van de gemeentelijke (koppel) bijdrage aan een aangevraagde provinciale Monumentensubsidie.

Schattelijn – Markt 32 - 38

In 2018 volgt besluitvorming aan de hand van de opstelde business case (BC) die voor De Schattelijn en Markt 32 – 38 is opgesteld. Het doel is om de ontwikkeling van de Markt als culturele hotspot kracht bij te zetten.

Scouting

Als nieuwe locatie voor de scouting is de noordelijke zandput aan de Oosterhoutseweg gevonden. De voorbereidingen voor een nieuw bestemmingsplan zijn opgestart. De onderhandelingen met RWS over de hoogte van het aankoopbedrag van de huidige locatie lopen.

We voeren gesprekken met de provincie over de locatie. Op dit moment is nog niet bekend wat het definitieve onteigeningsbudget van Rijkswaterstaat is. Daarnaast is nog niet helder welke alternatieve huisvesting de Scouting krijgt. We houden rekening met het gegeven dat de rijksbijdrage voor de te plegen investering in nieuwbouw onvoldoende is.

Monumenten/erfgoed

De gemeente is rijk aan cultureel erfgoed. Het erfgoedbeleid is gericht op het verder beschermen en beter benutten hiervan. De uitvoering van de Erfgoednota en de Nota archeologie zetten we voort in 2019.

Stand van zaken Turap 2019-1
In maart/april 2019 is de evaluatie van erfgoedbeleid en uitvoering ervan ter kennis gebracht aan de raad (via raadsinformatiebrief).

Mogelijke projecten in de toekomst zijn het maken van een klokkenstoel met de bel van de vroegere kerk nabij de Venestraat en het beleefbaar maken van het ondergrondse kasteel aan het Wilhelminaplein.

Stand van zaken Turap 2019-1
De genoemde projecten verkeren begin april 2019 in de voorbereidende fase, voorafgaand aan voorstellen voor besluitvorming.

De verwachting is dat ook in 2019 meer geld nodig is voor erfgoed in brede zin dan het jaarlijkse structurele budget van € 3.200 toelaat. Zonder extra budget kunnen wij de uitvoeringsacties van het vastgestelde erfgoed- en archeologiebeleid naar verwachting niet realiseren. Wanneer bekend is welke budgetruimte noodzakelijk wordt geacht, zullen wij een separaat voorstel voorleggen.

Stand van zaken Turap 2019-1
Met het oog op erfgoedprojecten in 2019 is de raad gevraagd om in te stemmen met het overhevelen van het restantbedrag van het erfgoedbudget van 2018, zijnde € 15.000, naar 2019.

Actualiseren Meerjaren onderhoudsplan gem. gebouwen
In 2019 zal het MJOP worden voorgelegd van de gemeentelijke gebouwen.

Stand van zaken Turap 2019-1
De MJOP is geactualiseerd hetgeen zal leiden tot een extra storting in de voorziening gemeentelijke gebouwen. De hoogte is afhankelijk van diverse keuzes welke aan het bestuur zal worden voorgelegd. Tevens zal er een duurzame meerjarenonderhoudsplan worden opgesteld waarbij een aantal panden onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn om deze te verduurzamen.

Programma 7 Dienstverlening en bedrijfsvoering

Nieuw beleid

De kracht van Geertruidenberg

De visie Geertruidenberg 2025 laat een duidelijke stip op de horizon zien voor onze gemeente.

Om ons heen verandert er veel; de arbeidsmarkt trekt fors aan, de rechtspositie van ambtenaren verandert, vast is uit en flexibiliteit is noodzakelijk. Ook de samenleving vraagt om samen op te trekken en situationeel vraagstukken op te pakken.

Om in de (nabije) toekomst een betrokken, ondernemende en professionele organisatie en aantrekkelijke werkgever te blijven is stilstaan geen optie. Wij vertalen die kernwaarden naar onze organisatie en brengen de noodzakelijke stappen in beeld. We gaan een gedegen plan opstellen, concreet met heldere resultaten en uitvoeringsagenda.

Stand van zaken Turap 2019-1
In de eerste maanden van 2019 is gewerkt aan de strategie van de organisatie om aan te blijven sluiten bij de samenleving. En zijn hierbij ook concrete acties in gang gezet.

Eigentijdse dienstverlening

Om een optimale – digitale – dienstverlening aan inwoners en ondernemers te behouden stellen we een Realisatieplan Informatie & Automatisering op..

Stand van zaken Turap 2019-1
In maart 2019 is het gemeentelijk plan digitale dienstverlening vastgesteld.

We gaan meer producten digitaal regelen, waaronder de implementatie van de Omgevingswet. Privacy en informatieveiligheid zijn hierbij erg belangrijk.

Waarderen woning op gebruiksoppervlakte

De Waarderingskamer heeft besloten dat het taxeren van woningen op gebruiksoppervlakte vanaf 1 januari 2022 verplicht is.

Er is een overgangsperiode ingesteld om te zorgen dat de WOZ-administratie tijdig beschikt over betrouwbare gebruiksoppervlakten voor alle relevante WOZ-deelobjecten bij woningen. In 2019 gaan wij hier verder uitvoering aan geven.

Toelichting
Om ervoor te zorgen dat onze WOZ administratie tijdig beschikt over betrouwbare gebruiksoppervlakten hebben wij externe expertise ingehuurd..

Identiteitsdocumenten

De dip in de identiteits- en rijbewijzen (verstrekking van 5 naar 10 jaar) is komende jaren van invloed op de inkomsten en daardoor ook op de afdrachten. De verwachting is dat komende vijf jaar (afdrachten meegerekend) de inkomsten zullen afnemen met € 40.000 in 2019 tot € 83.000 in 2023. De aantallen paspoorten en ID Kaarten lopen af van 1.795 documenten in 2019 naar 697 documenten in 2023. De capaciteit die hierdoor vrijkomt wordt ingezet op de landelijk en lokaal toenemende aandacht voor adres- en identiteitsfraude.

Werkgeverschap

Functiebeschrijvingen en waarderingen

Wij gaan de functiebeschrijvingen actualiseren en laten aansluiten bij het sectoraal functiewaarderingssysteem voor gemeenten. Voor de inhuur van externe expertise en de invoering van deze herwaardering nemen wij € 40.000 op. Daarnaast ramen we vanaf 2019 structureel een bedrag van € 7.000 voor licentiekosten software.

Stand van zaken Turap 2019-1
We hebben bij de opstart van dit project enige vertraging opgelopen. We gaan er nog steeds vanuit dat we het project dit jaar afronden en proberen zoveel mogelijk zicht te hebben op de financiële gevolgen van deze actualisering bij het opstellen van de begroting.

Informatiebeveiliging / Privacy

Informatiebeveiliging en Privacybeveiliging gaan meer en meer aandacht vergen. Kwaadwillenden schakelen systemen uit of gijzelen deze en gegevens komen op straat te liggen. Vaak krijgen deze zaken uitgebreide media-aandacht. Ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging- en privacy volgen zich snel op. Voor de begroting 2019 is het volgende van belang:

Informatiebeveiliging

Veel communicatie gaat tegenwoordig vaak digitaal. In deze berichten (e-mail) kunnen ook privacy gevoelige gegevens staan. Het is dan ook noodzakelijk om dit mailverkeer te beveiligen. Voor het beveiligen van de mail met privacy gevoelige gegevens nemen wij een structureel bedrag op van € 12.000. Een deel van de applicaties met daarin persoonsgegevens worden al geprotocolleerd (wettelijk verplicht), maar dit moet uitgebreid worden naar meerdere applicaties. Wettelijk moet er aangetoond kunnen worden, wie heeft er welke gegevens van een persoon heeft geraadpleegd. Dit houden we bij middels logregel. Deze logregels worden verzameld in een systeem (de privacy workspace). Voor deze applicatie (Clouddienst) vragen wij een structureel bedrag van € 12.000. De autorisaties (wie heeft welke rechten en mag wat raadplegen) moeten om die reden ook in kaart gebracht worden. Voor de uitvoering nemen wij een incidenteel bedrag op van € 10.000.

Stand van zaken Turap 2019-1

De aanbesteding voor beveiligd mailen is afgerond, de keuze voor een leverancier is gemaakt. Wij verwachten de applicatie vanaf 1 juli operationeel te hebben.
Er is begonnen met de inrichting van de privacy workspace. Vanaf 1 juli verwachten we de applicaties en de clouddienst operationeel te hebben.

Privacy

Op 25 mei 2018 is de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Voor de gemeente betekent dit de toename van een aantal wettelijke taken. Zo zijn we onder andere per mei 2018 verplicht een Functionaris Gegevensbescherming (FG) en een Privacy Officer (PO) aan te stellen, bij nieuwe verwerkingen van persoonsgegevens een Privacy Impact Assessment (PIA) uit te voeren, datalekken te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), bewerkersovereenkomsten te sluiten met derden en moeten alle verwerkingen van persoonsgegevens in een register worden bijgehouden.

Stand van zaken Turap 2019-1

Na inwerkingtreding van de AVG zijn de hiernaast aangegeven verplichtingen grotendeels uitgevoerd. Voor 2019 staat nog op de planning:
- *het vaststellen beleid rechten van betrokkenen;*
- *het ontwikkelen van formulieren hiervoor;*
- *het vaststellen van Privacy Protocol Sociaal Domein en het organiseren van instructiebijeenkomsten hiervoor;*
- *voortzetting bewustwording privacy bij bestuur en organisatie.*

De gemeente beschikt over veel (bijzondere) persoonsgegevens, zoals de WMO, Participatiewet en de Jeugdwet. Zorgvuldige omgang met deze gegevens is vereist. Afgelopen periode is inzicht gebracht in de persoonsgegevenshuishouding van de gemeente en is er een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld. In het PvA is inzichtelijk gemaakt wat de consequenties zullen zijn voor de werkprocessen, ICT, bewustwording, juridische borging en benodigde formatie. Voor de uitbreiding van de formatie voor de verdere implementatie van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de uitvoering van het Plan van Aanpak voeren wij een bedrag op van € 39.000 (formatie) en € 10.000 voor de verdere implementatie AVG.
De praktijkervaring (o.a. aantal uren) zullen wij verder uitwerken in de kadernota 2020.

Stand van zaken Turap 2019-1

Implementatie PvA: dit is grotendeels uitgevoerd. De FG heeft hier controles op uitgevoerd en draagt zorg voor verdere afronding hiervan. Hierover wordt gerapporteerd aan het Regieteam. Privacybeheerders en de Privacy Officer gaan aan de slag met acties die nu nog open staan.

Formatie: Op basis van de ervaring die we in het afgelopen jaar hebben opgedaan, zullen we in de kadernota voorstellen om de functies structureel in te vullen. Invulling van de functies is een wettelijke verplichting, om deze goed in te vullen hebben we de onderstaande inzet nodig. De functie van functionaris gegevensbescherming voor 26 uur per week. Kosten hiervoor zijn €52.000 per jaar en de functie van privacy officer op te nemen voor 8 uur per week en de kosten hiervoor zijn €18.000 per jaar te betrekken bij de integrale afwegingen bij de kadernota 2020.

Ook hebben we een bedrag van €10.000 in de begroting opgenomen om onze ambtelijke organisatie maar ook u als bestuurders bewuster te maken van het belang van privacy en kennis over te dragen. Hierbij wordt gedacht aan het organiseren van allerlei activiteiten tijdens de "week van de privacy". Deze "week" wordt in het tweede kwartaal van 2019 georganiseerd.

Stand van zaken Turap 2019-1
Dit is uitgevoerd, in 2018 zijn verschillende bewustwordingsbijeenkomsten georganiseerd. Verder zijn er e-learningmodules uitgerold. Deze worden eerste kwartaal 2019 afgerond.
Verdere bewustwordingsactiviteiten staat op de planning.

Bestaand beleid

Indexering onderhoudskosten software

Wij ramen een structureel bedrag van € 17.000 voor de prijsstijgingen van onderhoudscontracten voor de hard- en software en de hiervoor noodzakelijke verbindingen.

Stand van zaken Turap 2019-1
Het in de begroting opgenomen bedrag blijkt niet toereikend te zijn. Dat komt omdat Microsoft de prijzen heeft aangepast met 25 %.

Vervangingsinvesteringen

Voor de beschikbaarheid van iPads hebben wij een investeringsbudget opgenomen van € 24.000. Ook hebben wij € 70.000 opgenomen voor de vervanging van het audiosysteem in de raadszaal.

Stand van zaken Turap 2019-1
Beide projecten zijn opgestart.

Verkiezingen

In 2019 vinden er verkiezingen plaats voor de 'Provinciale Staten en de Waterschappen' en het 'Europees parlement'. We treffen steeds meer opkomst verhogende maatregelen (promotie). Dit vergt meer uitgaven dan begroot. Voor 2019 hebben wij vanwege twee extra verkiezingen een incidenteel extra bedrag geraamd van € 20.000.

Stand van zaken Turap 2019-1
De kosten van drukwerk en portokosten moeten verhoogd worden met iedere post € 5.000.

Basisregistratie grootschalige topografie

Om de wettelijke verplichting om de Basisregistratie Grootschalige Topografie actueel te houden nemen we structureel een extra bedrag van € 8.500 op.

Programma 8 Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering gemeentefonds

In het boekwerk van de begroting 2019 is de Meicirculaire 2018 verwerkt. In de raadsinformatiebrief d.d. 21 augustus 2018 bent u geïnformeerd over de definitieve uitwerking. Opvallend is de overheveling van een groot deel van het Sociaal domein en de Wmo-huishoudelijke verzorging naar het algemene deel van de algemene uitkering vanaf 1 januari 2019. Dit zijn overigens budgettairneutrale mutaties.
Op 18 september 2018 is de septembercirculaire gemeentefonds 2018 gepubliceerd. In tegenstelling tot voorgaand jaar hebben wij deze circulaire in het boekwerk van de begroting zelf kunnen verwerken.
Resteert thans te verwerken de inmiddels ontvangen Decembercirculaire 2018. Bij raadsinformatiebrief d.d. 12 maart 2019 bent u geïnformeerd over de gevolgen van die circulaire.

Stand van zaken Turap 2019-1
De decembercirculaire 2018 heeft beperkte financiële gevolgen. Financieel wordt één correctie gemeld van € 40.000 in verband met een hogere vergoeding voor de Buurtsportcoaches. Wij verwerken thans deze extra baten inclusief de daarmede corresponderende uitgaafpost. Tevens verwerken wij de herrekening van de aantallen en maatstaven zoals in september 2018 gehanteerd voor onze berekeningen naar de stand van maart 2019. Dit laatste levert een extra baat op voor 2019 van € 75.000.
Ook wordt in de circulaire melding gemaakt van een vergoeding voor het organiseren van de waterschapsverkiezingen van 2019. Deze vergoeding bedraagt € 12 miljoen en wordt via de meicirculaire 2019 verdeeld over de gemeenten. Wij ramen een bedrag voor onze gemeente van € 10.000 (incidenteel).
In de meicirculaire 2019 wordt tevens de structurele verdeling van de verhoging van de vergoeding aan raadsleden van kleine gemeenten verwerkt. De dekking van deze vergoeding van 2019 ad € 13 miljoen wordt gevonden binnen de huidige raming van de algemene uitkering. Wij ramen hiervoor op dit moment een extra uitkering van € 65.000.

Onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven is in de meerjarenbegroting 2019 -2022 een jaarlijks incidenteel budget opgenomen van € 53.000.

Stand van zaken Turap 2019-1
In de Turap 2019-1 wordt de post onvoorzien voor een 2-tal uitgaven aangewend. Het restant onvoorzien is vooralsnog toereikend.

Vennootschapsbelasting

In de meerjarenbegroting 2019-2022 is voor de vennootschapsbelasting geen raming opgenomen omdat aangenomen wordt dat er voor de gemeente Geertruidenberg geen belastingplichtige onderdelen zijn.

Stand van zaken Turap 2019-1
Over het jaar 2016 is inmiddels aangifte gedaan en ontstaat recht op verliescompensatie van € 219.450. Voor de volgende jaren moet nog aangifte worden gedaan.

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft een aantal wijzigingen ondergaan die moeten bijdragen aan de interne sturing door de gemeenteraad, evenals aan een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Eén van de onderdelen van de wijziging betreft een beter inzicht in de overhead.

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, is in het BBV voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's moeten dan de kosten worden opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

4. Toelichting op de financiële afwijkingen

In onderstaande tabel worden de mutaties op de begroting toegelicht. Indeling is per programma, Voordeel (V) of Nadeel (N) en beoordeelt in meerjarenperspectief. Afwijkingen worden opgenomen wanneer het bedrag groter is dan € 10.000. Uitzondering hierop zijn afwijkingen van politiek bestuurlijke importantie of wanneer de afwijking gevolgen heeft voor reserves of voorzieningen.

Programma 1 – Leefbaarheid

Programma	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
1	Bijdrage Veiligheidsregio: Op basis van de jaarrekening 2018 ontvangt de gemeente Geertruidenberg ongeveer € 12.000 retour van de Veiligheids-regio. Dit wordt verrekend met de inwonerbijdrage in 2019.	V	12.000						
1	Brandweergarages en blusmiddelen: Uit analyse van het historisch verloop van diverse ramingen van de brandweergarages en blusmiddelen (Gas, elektra, verzekering e.d.) blijkt dat een aantal bedragen te hoog geraamd zijn. Deze kunnen neerwaarts worden bijgesteld.	V	12.000	V	12.000	V	12.000	V	12.000
1	Openbare verlichting: Uit analyse van het historisch verloop van diverse ramingen bij openbare verlichting blijkt dat de elektra (o.a. als gevolg van led-verlichting) en de onderhoudskosten naar beneden kunnen worden bijgesteld.	V	58.000	V	60.000	V	60.000	V	60.000
1	Openbare verlichting: Enige jaren gelden is besloten dat het product openbare verlichting € 315.000 mag kosten. Een eventueel resultaat op openbare verlichting wordt geëgaliseerd met de voorziening. Aan deze afspraak wordt in deze Turap invulling gegeven. Eerder genoemd voordeel wordt derhalve (met nog enkele kleinere correcties) gestort in de voorziening.	N	77.000	N	77.000	N	77.000	N	77.000
1	Verkeersregelingen: Er is de laatste jaren meer areaal toegevoegd aan verkeerslichten en regelsystemen (Bollards). Dit leidt tot een toename van onderhoudskosten en risico's op schades. Hiervoor dient een bedrag van € 25.000 bijgeraamd te worden.	N	25.000	N	25.000	N	25.000	N	25.000
1	Duurzaam veilig: Omwille van in 2018 gestelde prioriteiten zijn de oversteekplaatsen in 2018 nog niet uitgevoerd en staan voor 2019 op de planning. Dit betekent echter een overschrijving van het budget duurzaam veilig met een bedrag van € 50.000. De aanpassingen aan het fietspad Lidl zijn afgerond. De uiteindelijke kosten hiervoor bedragen € 65.000.	N	115.000						
1	Verkeerszaken: De evaluatie is opgestart en hiervoor zijn reeds kosten gemaakt op gebied van uitvoeren van tellingen, advisering op gebied van geluid. Dit jaar verwachten we nog ook nog kosten voor een doorrekening van de maatregelen met het verkeersmodel. In totaliteit betekent dit een kostenpost van €10.000.	N	10.000						
1	Plantsoenen en parken: De aanbesteding van het onderhoud van gazons is duurder uitgevallen dan begroot.	N	12.000	N	12.000	N	12.000	N	12.000
1	Plantsoenen en parken: Vanwege de drogere zomers wordt verwacht dat een aantal onderdelen van parken en plantsoenen extra water toegevoegd moet worden.	N	10.000						

Programma	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
1	Plantsoenen en parken: Ter dekking van de kosten van parken en plantsoenen kan een eenmalige onttrekking uit de reserve bomen wordt plaats-vinden. De reserve komt daarmee op nihil en kan worden opgeheven.	V	10.000						
1	Riolering: Voor een proefopstelling blauwalg is een incidenteel budget noodzakelijk. Voor het onderhoud aan de brandputten is meer budget noodzakelijk.	N	29.000	N	4.000	N	4.000	N	4.000
1	Riolering: Een deel van de kosten van straatreiniging mogen worden doorberekend aan riolering. Periodiek wordt de doorbelasting herberekend. Vanaf 2020 kan de herziene doorberekening worden toegepast.			N	30.000	N	30.000	N	30.000
1	Riolering: Bij riolering is sprake van een gesloten kostendekkende financiering. Toename van lasten leidt tot een lagere storting in de voorziening. Het verschil tussen lasten en onttrekking is het indirecte BTW effect.	V	35.000	V	35.000	V	35.000	V	35.000
1	Afvalverwijdering huisvuil: De lasten en baten van de huisvuilverwijdering worden op diverse posten aangepast. Deels als gevolg van historische gegevens en deels vanwege de voorgenomen gewijzigde inzamelsystematiek. Ook hier is sprake van een gesloten kostendekkende financering. Toename van lasten leidt tot een lagere storting in de voorziening. Het verschil tussen lasten en onttrekking is het indirecte BTW effect.	V	13.000	V	17.000	V	12.000	V	12.000
1	VTH taken: Vanwege toegenomen economische groei e.d. meer onderzoeken waarvoor de Omgevingsdienst Midden en West Brabant moet worden ingeschakeld. Hier staan geen leges vergunningen tegenover.	N	25.000	N	15.000				
1	Algemeen Milieu: Voor het project “delen duurzame energie” wordt een specifiek budget gevraagd in het kader van uitvoering van het duurzaamheidsprogramma.	N	16.000						
1	Voor de uitvoering van het duurzaamheidsprogramma is in de begroting een bedrag beschikbaar gesteld van € 112.500. Deze stelpost wordt gebruikt ter dekking van vorenstaand project.	V	16.000						
1	Grondexploitatie W. Boonstraat; De exploitatie wordt in 2019 (grotendeels) gerealiseerd. In beginsel budgettair neutraal. Binnen dit complex wordt een wel een afdracht gedaan aan de reserve Beeldende Kunst.	V	8.000						
1	Reserve Beeldende Kunst: De exploitatie van de W. Boonstraat leidt tot een storting in de reserve.	N	8.000	N	5.000				
1	Tractiemiddelen: De tractiemiddelen van plantsoenen en wegen worden administratief overgeheveld van overhead naar programma 1.			N	80.000	N	80.000	N	80.000
1	Saldo van alle mutaties < € 10.000	N	21.000	N	9.000	N		N	1.000
	Saldo van de programmamutaties	**N**	**184.000**	**N**	**133.000**	**N**	**109.000**	**N**	**110.000**

Programma 2 – Economie, Recreatie en Toerisme

Programma	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
2	Vrije Algemene Reserve: Dekking van de lasten verband houdend met de Toekomstvisie Economische zaken, recreatie en toerisme is voorzien uit de VAR.	V	30.000						
2	Schattelijn: Uit analyse van het historisch verloop van de opbrengsten van het Cultureel Centrum De Schattelijn blijkt dat deze te hoog begroot zijn. Bijstelling is noodzakelijk.	N	23.000	N	23.000	N	23.000	N	23.000
2	Economisch beleid: In de begroting is aangekondigd dat in 2019 een toekomstvisie economische zaken, recreatie en toerisme zal worden opgesteld. Dekking door aanwending van de Vrije Algemene Reserve. Het noodzakelijk geachte bedrag is geraamd op € 30.000.	N	30.000						
2	Saldo van alle mutaties < € 10.000	N	13.000	N	15.000	N	15.000	N	15.000
	Saldo van de programmamutaties	**N**	**36.000**	**N**	**38.000**	**N**	**38.000**	**N**	**38.000**

Programma 3 – Sportvoorzieningen

Programma	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
3	Sportbeleid: Het project Buurtsportcoach uitgebreid naar 3,74 fte. Hiervoor is een verhoging van het budget noodzakelijk met € 106.000.	N	106.000	N	106.000	N	106.000	N	106.000
3	Sportbeleid: Dekking van deze verhoging wordt gerealiseerd door een toenemende bijdrage van scholen, sportverenigingen en participatiegelden. Daarnaast wordt de Rijksbijdrage Brede Regeling Combinatiefuncties met € 40.000 verhoogd (zie algemene uitkering) zodat de uitvoering budgettair neutraal uitwerkt.	V	66.000	V	66.000	V	66.000	V	66.000
3	Saldo van alle mutaties < € 10.000	N	6.000	N	11.000	N	11.000	N	10.000
	Saldo van de programmamutaties	**N**	**46.000**	**N**	**51.000**	**N**	**51.000**	**N**	**50.000**

Programma 4 - Onderwijs

Programma	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
4	Vrije Algemene reserve: Vanwege de gewijzigde besluitvorming rondom "De Wilsdonck" kan de onttrekking uit de Var achterwege blijven.	N	521.000						
4	Huisvesting basisonderwijs: In de afgelopen jaren zijn diverse incidentele budgetten beschikbaar gesteld voor "De Wilsdonck". Onder andere voor tijdelijke huisvesting, vervroegde afschrijving en asbestverwijdering. Vanwege wijzigingen in de besluitvorming van de locatie zijn deze tijdelijke budgetten niet meer nodig. Bij toekomstige besluitvorming over de herbestemming van de "oude" Wilsdock, zal een nieuw plan worden opgesteld.	V	621.000						
4	Huisvesting basisonderwijs: Een deel van de incidentele budgetten van de Wilsdonck wordt ingezet voor de kosten van een onderzoek naar de sporthalvarianten Parkzicht.	N	100.000						
4	Saldo van alle mutaties < € 10.000	V	6.000	N	14.000	N	14.000	N	14.000
	Saldo van de programmamutaties	**V**	**6.000**	**N**	**14.000**	**N**	**14.000**	**N**	**14.000**

Programma 5 - Mens, zorg en inkomen

Programma	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
5	Sociale werkplaatsen: De bijdrage voor de sociale werkvoorziening Mid zuid is afgerekend over 2018. Deze afrekening valt positief uit.	V	87.000						
5	Jeugd en jongerenwerk: Voor de inrichting van fysieke plekken voor jongeren is in de begroting 2019 en 2020 een budget beschikbaar gesteld met dekking uit de Vrije Algemene Reserve. In de uitwerking vindt verschuiving plaats van 2020 naar 2019.	N	10.000	V	10.000				
5	Vrije Algemene Reserve: De uitvoering van "fysieke plekken jongeren" was gedekt uit de Var. De mutatie in de uitvoeringsjaren leidt ook tot wijziging van de onttrekking.	V	10.000	N	10.000				
5	PGB Jeugd: Uit de historische gegevens blijkt dat de bijdrage aan de SVB voor de PGB Jeugd de laatste jaren aanzienlijk lager is uitgevallen dan begroot. Aanleiding om de ramingen naar beneden bij te stellen.	V	100.000	V	100.000	V	100.000	V	100.000
5	Algemene voorzieningen WMO: Onder de algemene voorzieningen WMO dient een raming te worden opgenomen voor het contractmanagement en het houden van toezicht. Uitvoering door het inkoopbureau.	N	30.000	N	30.000	N	30.000	N	30.000
5	CJG Maatwerkdeel: Voor de uitvoering van het CJG maatwerkdeel is extra ambtelijke ondersteuning noodzakelijk en tevens dient een budget beschikbaar te zijn voor de juridische advieskosten over het CJG.	N	48.000	N	48.000	N	48.000	N	48.000
5	PW Inkomen: De voorziening dubieuze debiteuren is herberekend. Het surplus kan vrijvallen in de exploitatie.	V	70.000						
5	Saldo van alle mutaties < € 10.000	V	8.000	V	11.000	V	11.000	V	11.000
5	**Saldo van de programmamutaties**	**V**	**187.000**	**V**	**33.000**	**V**	**33.000**	**V**	**33.000**

Programma 6 - Gemeentelijke gebouwen

Programma	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
6	Volksfeesten: Voor de herdenking van 75 jaar bevrijding in de gemeente Geertruidenberg wordt een budget gevraagd. Deze herdenking plaats te laten vinden op 2 november 2019 Dekking uit de post onvoorzien.	N	20.000						
6	Saldo van alle mutaties < € 10.000	N	1.000	N	10.000	N	10.000	N	10.000
	Saldo van de programmamutaties	**N**	**21.000**	**N**	**10.000**	**N**	**10.000**	**N**	**10.000**

Programma 7 - Dienstverlening en bedrijfsvoering

Programma	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
7	Gemeenteraad: De vergoeding voor gemeenteraadsleden van de kleinere gemeenten is in 2018 verhoogd. Deze verhoging moet nog worden doorgevoerd in de meerjarenbegroting. Overigens wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds met (naar verwachting) hetzelfde bedrag verhoogd en is daarmee budgettair neutraal.	N	65.000	N	65.000	N	65.000	N	65.000
7	Bevolkingsregister: De gemeentelijke leges voor eigen verklaringen, uittreksel bevolkingsregister, Verklaringen omtrent gedrag e.d. zijn de afgelopen jaren fors teruggelopen vanwege dat steeds meer informatie via internet opgevraagd kan worden.	N	70.000	N	70.000	N	70.000	N	70.000
7	Bevolkingsregister: De leges voor rijbewijzen ontwikkelen zich positief. Er worden meer rijbewijzen aangevraagd c.q. verlengd dan begroot.	V	24.000						
7	Verkiezingen: De verkiezingen voor het waterschap zijn tegelijkertijd met de Provinciale Staten georganiseerd. De meerkosten waren niet begroot. Overigens wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds met (naar verwachting) hetzelfde bedrag verhoogd en is daarmee budgettair neutraal.	N	10.000						
7	Saldo van alle mutaties < € 10.000	N	12.000	N	27.000	N	25.000	N	25.000
	Saldo van de programmamutaties	**N**	**133.000**	**N**	**162.000**	**N**	**160.000**	**N**	**160.000**

Programma 8 - Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Programma	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
8	Algemene uitkering gemeentefonds: De algemene uitkering is herberekend op basis van de decembercirculaire 2019. De uitkering ontwikkeld zich positief vanwege actualisatie van met name de maatstaven (bedrag per eenheid) en eenheden.	V	75.000	V	60.000	V	30.000	-	0
8	Algemene uitkering gemeentefonds: Binnen de algemene uitkering worden voor een 3-tal posten bedragen ontvangen die tegenover de daarvoor geraamde uitgaven staan. Deze zijn: - Verhoging uitkering combinatiefunctionaris - Vergoeding gemeenteraden kleine gemeente - Verkiezingen waterschap	 V V V	 40.000 65.000 10.000	 V V	 40.000 65.000	 V V	 40.000 65.000	 V V	 40.000 65.000
8	Algemene uitgaven en inkomsten: In de ambtelijke organisatie zijn de taakgebonden formatieve knelpunten geïnventariseerd. Voor het 2e deel van 2019 is een incidenteel budget noodzakelijk om de knelpunten op te lossen. Vooralsnog incidenteel. De structurele knelpunten worden meegenomen in de Kadernota 2020.	N	148.000						
8	Vrije Algemene reserve: Vanwege het incidentele karakter van de personele knelpunten 2019 kan hiervoor de Vrije Algemene Reserve worden aangewend.	V	148.000						
8	Onvoorziene uitgaven: De post onvoorzien wordt in deze Turap ingezet ter dekking van een 2-tal uitgaven. In hoofdstuk 7 van deze Turap wordt het verloop van onvoorzien weergegeven.	V	27.000						
8	Reserve doorontwikkeling organisatie: Ten behoeve van de dekking van de kapitaallasten van de investering in “Plaats en tijdonafhankelijk werken” wordt de reserve gedeeltelijk overgeheveld naar de reserve I&A.	V	78.000						
8	Reserve I&A: Uit deze reserve worden de kapitaallasten gedekt voor de investering in “Plaats en tijdonafhankelijk werken”. Hiertoe is een overheveling van de reserve doorontwikkeling organisatie aangewend.	N	78.000						
8	Reserve I&A: De uitvoeringskosten (met name kapitaallasten) van het I&A plan 2019 worden gedekt door een onttrekking uit de daarvoor gevormde reserve.	V	170.000	V	35.000	V	35.000	V	35.000
8	Vrij algemene reserve: Teneinde een zuiver begrotingsresultaat te berekenen in een Tussenrapportage dient het saldo van de meerjarenbegroting te worden ingebracht.	V	95.000	V	243.000	V	106.000	V	464.000
8	Saldo van alle mutaties < € 10.000	V	3.000	N	18.000	N	18.000	N	18.000
	Saldo van de programmamutaties	**V**	**485.000**	**V**	**425.000**	**V**	**258.000**	**V**	**586.000**

Programma 9 - Overzicht Overhead

Programma	Omschrijving		2019		2020		2021		2022
9	Overhead cluster advies: Voor de vormgeving van de verschillende P&C producten is geen specifiek bedrag geraamd	N	10.000	N	10.000	N	10.000	N	10.000
9	Overhead cluster advies: Voor steeds meer fiscale onderwerpen is het noodzakelijk om specialistische kennis in te huren. Denk hierbij aan advieskosten voor BTW, BCF, SPUK en heffing gemeentelijke belastingen.	N	10.000	N	5.000	N	5.000	N	5.000
9	Overhead bestuursondersteuning college van B&W: Ook de algemene juridische advieskosten zijn voor 2019 ontoereikend. Met name als gevolg van de procedures inzake kabels en leidingen.	N	27.000						
9	Overhead gemeentewinkel: Voor de toegang sociaal domein/optimale toegang is abusievelijk het budget uit eerdere jaren (€ 60.000) niet in de jaarrekening 2018 overgeheveld. Met name in 2020 wordt hierdoor een nadeel verwacht.	N	10.000	N	50.000				
9	Overhead ICT: De uitvoeringslasten van het I&A plan 2019 zoals recent door de raad voorgesteld wordt administratief verwerkt in deze Turap. De kapitaallasten worden gedekt door een onttrekking uit de reserve I&A en is daarmee budgettair neutraal.	N	170.000	N	35.000	N	35.000	N	35.000
9	Als gevolg van toename van het personeelsbestand is er een toegenomen vraag naar technische ondersteuning (PC's). Ook moeten er daardoor licenties van microsoft office en mobile device management (MDM) worden aangeschaft.	N	25.000	N	15.000	N	15.000	N	15.000
9	Overhead facilitair: Voor de uitbreiding en vervanging van meubilair is onvoldoende budget beschikbaar. Onder andere voor Sta-meubilair en treinseats.	N	40.000	N	15.000	N	15.000	N	15.000
9	Overhead gemeentehuis: In het kader van de wet AVG (privacybescherming) dienen een aantal fysieke maatregelen (hang en sluitwerk) te worden aangebracht in het gemeentehuis.	N	10.000						
9	Overhead facilitair: De kosten van zowel vaste als mobiele telefonie zijn lager dan begroot.	V	15.000	V	15.000	V	15.000	V	15.000
9	Tractiemiddelen: De tractiemiddelen van plantsoenen en wegen zijn administratief overgeheveld naar programma 1.			V	80.000	V	80.000	V	80.000
9	Saldo van alle mutaties < € 10.000	V	4.000	V	10.000	V	10.000	V	10.000
	Saldo van de programmamutaties	**N**	**283.000**	**N**	**25.000**	**V**	**25.000**	**V**	**25.000**

Recapitulatie van de programmamutaties:

Programma	Omschrijving	2019		2020		2021		2022
1	Programma 1 – Leefbaarheid	N	184.000	N	134.000	N	109.000	N	110.000
2	Programma 2 – Economie, Recreatie en Toerisme	N	36.000	N	38.000	N	38.000	N	38.000
3	Programma 3 – Sportvoorzieningen	N	46.000	N	51.000	N	51.000	N	50.000
4	Programma 4 – Onderwijs	V	6.000	N	14.000	N	14.000	N	14.000
5	Programma 5 – Mens, zorg en inkomen	V	187.000	V	33.000	V	33.000	V	33.000
6	Programma 6 – Gemeentelijke gebouwen	N	21.000	N	10.000	N	10.000	N	10.000
7	Programma 7 – Dienstverlening en bedrijfsvoering	N	133.000	N	162.000	N	160.000	N	160.000
8	Programma 8 – Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	V	485.000	V	425.000	V	258.000	V	586.000
9	Programma 9 – Overzicht overhead	N	283.000	N	25.000	V	25.000	V	25.000
	Totaal	**N**	**25.000**	**V**	**25.000**	**N**	**66.000**	**V**	**262.000**

5. Toelichting op Investeringen

De toelichting op de investeringen kent een onderverdeling in 3 onderdelen. Allereerst onder 5.1 de toelichting op alle investeringen die in het door de raad vastgestelde investeringsplan 2019-2022 zijn opgenomen. Daarna onder 5.2 een aantal kredieten waarvan aan de gemeenteraad wordt gevraagd deze beschikbaar te stellen. Deze kredieten zijn van administratieve aard en leiden tot rechtmatigheid van de uitvoering. Tot slot volgt onder 5.3 een toelichting op alle investeringen die doorlopen vanuit de jaarrekening 2018. Op onderdelen wordt hierbij een wijziging voorgesteld.

Met deze opzet bieden wij een totaalbeeld van de stand van zaken van alle investeringen. In de Turap 2019-2 en 3 worden de investeringen die op schema lopen niet toegelicht, maar zal het overzicht worden beperkt tot de afwijkingen en het formeel besluiten over de rechtmatigheid van de afwijkingen. Daarmee wordt rechtmatigheid een doorlopend proces in de besluitvorming.

5.1 Investeringsplan 2019 - 2022

In dit hoofdstuk wordt de voortgang weergegeven van de investeringen die zijn opgenomen in het investeringsplan 2019.

Raadsprogramma 1, Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid		Stand van zaken Turap 2019-1	
Zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen	PM	Geen bijzonderheden.	
Voorbereiding en uitvoering integrale aanpak Ravelijn 2e fase	€ 48.000	In verband met de vacatures bij Buitenruimte zijn deze projecten in overleg met de portefeuillehouder verschoven naar 2020 of later. Dit budget verschuiven we naar bovengenoemde jaren.	
Voorbereiding en uitvoering integrale aanpak Zandheuvel	€ 42.000	In verband met de vacatures bij Buitenruimte zijn deze projecten in overleg met de portefeuillehouder verschoven naar 2020 of later. Dit budget verschuiven we naar bovengenoemde jaren	
Herstelwerkzaamheden Rivierkade	€ 70.000	Geen bijzonderheden.	
OV: armaturen 2019	€ 110.000	Geen bijzonderheden.	
OV: lichtmasten 2019	€ 10.000	Geen bijzonderheden	
Investeringen conform VGRP+ 2011 t.b.v. 2019	€ 1.034.083	Vanwege de beschikbare personele capaciteit is er vertraging ontstaan in de uitvoering van de projecten uit 2018. Deze schuiven door naar 2019 en worden in 2019 afgerond. Hierdoor schuiven ook weer een aantal voor 2019 opgenomen projecten door naar 2020 e.v. Voor 2019 resteren de volgende projecten: **Locatie** — **Bedrag** Regentenstraat Vorsterstraat € 131.000 Zandheuvel € 37.000 Pontonnier € 15.000 Keizersveer € 11.000 Werfkampenseweg € 13.000 Het Gat Oosterhoutseweg € 13.000 Diverse klimaatmaatregelen € 35.000 **Totaal** **€ 255.000** Het restant van het investeringsbedrag € 779.083 kan worden afgeraamd voor 2019. Bij actualisatie van het investeringsplan 2020-2023 worden de doorgeschoven projecten ingepast.	
Vervanging mechanische riolering 2019 conform VGRP+ 2011 t.b.v. 2019	€ 80.700	Geen bijzonderheden.	

Raadsprogramma 3, Sportvoorzieningen		Stand van zaken Turap 2019-1	
Meerkosten hockey kunstgras	€ 57.000	Deze en onderstaande investeringen zijn opgenomen in het raadsbesluit van 27 februari 2019 inzake aanleg hockeyveld DDHC. Zie ook lopende investeringen. Na aanbesteding wordt dit deelkrediet toegevoegd aan het totaalkrediet en kan dit deelkrediet worden afgesloten. Formele besluitvorming zal naar verwachting worden meegenomen bij de Turap 2019-2.	
Voorbereidingskrediet vervanging kunstgrasveld DDHC	€ 40.000	Na aanbesteding wordt dit deelkrediet toegevoegd aan het totaalkrediet en kan dit deelkrediet worden afgesloten. Formele besluitvorming zal naar verwachting worden meegenomen bij de Turap 2019-2.	
Renovatie kleedaccommodatie en dak V.V. Raamsdonk	€ 208.000	Aanbesteding loopt momenteel.	
Creëren bootcamp-mogelijkheden, natuurspeelplaatsen en voetbalcourt	€ 20.000	Er is een werkgroep opgericht voor de behoeftebepaling en uitwerking van deze bestuurlijke opdracht. Er valt nu nog niet te zeggen of het geheel dit jaar wordt afgerond.	
Creëren bootcamp-mogelijkheden, natuurspeelplaatsen en voetbalcourt	€ 20.000	Er is een werkgroep opgericht voor de behoeftebepaling en uitwerking van deze bestuurlijke opdracht. Er valt nu nog niet te zeggen of het geheel dit jaar wordt afgerond.	
Creëren bootcamp-mogelijkheden, natuurspeelplaatsen en voetbalcourt	€ 20.000	Er is een werkgroep opgericht voor de behoeftebepaling en uitwerking van deze bestuurlijke opdracht. Er valt nu nog niet te zeggen of het geheel dit jaar wordt afgerond.	

Raadsprogramma 4, Onderwijs		Stand van zaken Turap 2019-1	
Herstel Constructiefout De Vuurvlinder	€ 62.500	Loopt, waarschijnlijk afronding 2019 met eventuele doorloop naar 2020.	
Herstel Constructiefout De Biekorf	€ 62.500	Loopt, waarschijnlijk afronding 2019 met eventuele doorloop naar 2020.	

Raadsprogramma 7, Dienstverlening en bedrijfsvoering		Stand van zaken Turap 2019-1	
Vervanging mobiele communicatiemiddelen	€ 13.000	Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht voor een investering in “plaats en tijdonafhankelijk werken”. Mogelijk wordt dit krediet als dekking ingebracht.	
Aanschaf ICT tbv invoering omgevingswet/storting in reserve	€ 30.000	Nulmeting van onze huidige ICT architectuur heeft plaatsgevonden. De eerste stappen zijn gezet naar een ICT omgeving die aansluit bij de landelijke vereisten op dit gebied.	
Vervanging seat caddy	€ 27.012	Geen bijzonderheden	

Overhead / geen Raadsprogramma		Stand van zaken Turap 2019-1	
Geluidsinstallatie	€ 70.000	We zijn gestart met dit project. De verwachting is dat in het 3e kwartaal de nieuwe geluidsinstallatie wordt geïnstalleerd.	
Ipads	€ 24.000	Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht voor een investering in “plaats en tijdonafhankelijk werken”. Mogelijk wordt dit krediet als dekking ingebracht.	

5.2 Nieuwe investeringen 2019

In dit hoofdstuk worden de nieuwe investeringen opgenomen die zijn ontstaan na vaststelling van de begroting 2019 - 2022 en het investeringsplan 2019.
Aan de gemeenteraad wordt gevraagd om deze kredieten te autoriseren

Raadsprogramma 1, Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid		Stand van zaken Turap 2019-1	
Waterberging aan de Landonk	€ 148.000 -/- € 97.000	Voor het vergroten van waterberging aan de Landonk is een investeringsbudget geraamd van € 148.000. Als gevolg van gewijzigde aanbesteding en hergebruik van grond wordt een voordeel verwacht van € 97.000. Voor de uitvoering van het project Landonk moeten nog de middelen worden vrijgegeven. Met het behaalde voordeel Landonk kan de aanleg van het riool in de Scheepswerflaan worden bekostigd. Hiermee kunnen beide projecten worden uitgevoerd zonder een nadelig effect op de geraamde bedragen in de voorziening riolering. Ten behoeve van de rechtmatigheid over 2019 dient het krediet met € 97.000 te worden verlaagd.	
Riolering Scheepswerflaan	+ € 85.000	Voor het aanleggen van een hemelwaterriool in de Scheepswerflaan is een investeringsbudget noodzakelijk van € 85.000. Dekking loopt via de voorziening riolering. Ten behoeve van de rechtmatigheid over 2019 dient het krediet met € 85.000 te worden verhoogd.	
Onkruidbeheersing op verharding	+ € 12.000	In de begroting 2019 is aangekondigd om de onkruidbeheersing op verharding in eigen beheer te gaan uitvoeren. Momenteel worden de voorbereidingen getroffen en het plan uitgewerkt. In de raadsvergadering van 29 mei wordt voor 2020 een investeringskrediet gevraagd. Ten behoeve van de rechtmatigheid over 2019 wordt een voorbereidingskrediet gevraagd van € 12.000. Voorgesteld wordt dit voorbereidingskrediet met deze Turap aan te vragen.	

5.3 Lopende investeringen vanuit jaarrekening 2018

In dit hoofdstuk wordt de voortgang weergegeven van investeringsbudgetten die zijn overgeheveld vanuit de jaarrekening 2018.

Raadsprogramma 1, Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid	Restant krediet uit 2018	Stand van zaken Turap 2019-1	
Brandweerkazerne Geertruidenberg	-/- € 48.023	Kredieten 1 tot en met 4 zien als 1 geheel. Op dit moment bezig met afronding overdracht en herstelwerkzaamheden.	
Inrichting terrein brandweer-kazerne Geertruidenberg	€ 84.700	Zie 1	
Brandweerkazerne Geertruidenberg vaste inventaris	€ 18.150	Zie 1	
Brandweerkazerne Geertruidenberg bouwleges	€ 54.450	Zie 1	
Aan-verkoop jachthaven Hermenzeil	€ 56.306	Geen bijzonderheden	
Verkoop proces Hermenzeil	€ 33.959	Geen bijzonderheden	
Herinrichting openbaar gebied Gangboord	€ 10.000	Geen bijzonderheden	
Vervanging gemalen Kloosterweg en Schapendonk	€ 43.523	Werk Kloosterweg moet nog worden uitgevoerd. Project hangt samen met uitvoering nieuwbouw accommodatie RFC. Planning uitvoering is nog niet bekend.	
Vervanging riolering centrumplan fase 4 Haven	€ 167.545	Werk wordt in 2019 voorbereid en in 2020 uitgevoerd.	
Klimaatmaatregelen Ravelijn 1e fase	€ 1.125.327	Voorbereiding loopt nog t/m 2019, uitvoering in 2020.	
Klimaatmaatregelen Ottergeerde	€ 89.860	Werk is nog in voorbereiding, wacht op berekeningen en vergunning van waterschap. Uitvoering in 2020.	
Vervanging riolering Wingerdstraat e.o.(K)	€ 18.078	Geen bijzonderheden	
Klimaatmaatregelen Landonk(K)	€ 12.975	Geen bijzonderheden	
Klimaatmaatregelen Prunusstraat(K)	€ 10.000	Geen bijzonderheden	
Afkoppeling riolering schonckplein(K)	€ 132.303	Voorbereiding loopt nog t/m 2019, uitvoering in 2020.	
Herontwikkeling Schonckplein	€ 6.758	Geen bijzonderheden	
Voorbereidingskrediet plangebied Oude Haven	€20.000	Vanuit de jaarrekening is € 20.000 overgezet. Er is in totaal nog € 29.000 nodig. Voorgesteld wordt om € 9.000 te voteren. In 2018 is er een éénmalig exploitatievoordeel van € 6.000 vrijgekomen.	
Inrichting van Place Napoleon	-/- € 2.456	Kleine verbeteringen en aanvullingen zijn nog na oplevering doorgevoerd. Het e.e.a. op verzoek van gebruikers van Place Napoleon. Ten behoeve van de rechtmatigheid over 2019 dient een investerings-krediet van € 2.456 beschikbaar te worden gesteld.	

Raadsprogramma 2 Economie, Recreatie en Toerisme	Restant krediet uit 2018	Stand van zaken Turap 2019-1	
Passantenhaven steigers	€ 102.910	Geen bijzonderheden	
Timmersteekade steigers	€ 81.871	Geen bijzonderheden	
Fort Lunet steigers	€ 85.298	Geen bijzonderheden	
Fort Lunet damwand ed.	€ 19.149	Geen bijzonderheden	
Donge-oevers voetpad route imperial	-/- € 16.387	Overschrijding is het gevolg van extra maatregelen als gevolg van de participatie welke niet waren begroot. Ten behoeve van de rechtmatigheid over 2019 dient een investeringskrediet van € 16.000 beschikbaar te worden gesteld.	

Raadsprogramma 3 Sportvoorzieningen	Restant krediet uit 2018	Stand van zaken Turap 2019-1	
Uitbreiding half kunstgrasveld DDHC	€ 507.288	De aanbesteding is bezig. Naar verwachting kan binnen het beschikbare budget gebleven worden. Budgettaire afwijkingen worden verwerking in Turap 2019-2. De verwachting is dat met ingang van het seizoen 2019-2020 de nieuwe velden bespeeld kunnen worden. Geen bijzonderheden, conform raadsbesluit 27 februari 2019.	
Nieuwbouw kleedaccommodatie RFC	€ 1.126.891	In de raad van mei 2019 komt er een nieuw voorstel waarbij dit krediet zal worden meegenomen.	
Renovatie dak vv Raamsdonk	€ 194.837	Geen bijzonderheden	

Raadsprogramma 4 Onderwijs	Restant krediet uit 2018	Stand van zaken Turap 2019-1	
CV ruimte de Wilsdonck	€ 32.500	Is opgenomen in totaal investeringsbedrag locatie vervangende nieuwbouw Wilsdonck (Raad 19 december 2018) en hierdoor komt deze investering te vervallen.	
Uitbreiding De Wilsdonck	€ 3.103.263	In het raadsbesluit van 19 december 2018 is dit krediet aangepast volgens het nieuwe besluit.	
1e inr. gymzaal De Wilsdonck RBS 22.2.2018	€ 793.300	In het raadsbesluit van 19 december 2018 is dit krediet aangepast volgens het nieuwe besluit.	
Nieuwbouw Wilsdonck investering voor derden	€ 874.000	In het raadsbesluit van 19 december 2018 is het besluit voor dit krediet opgenomen.	
Verv. nieuwbouw brugklas Dongemond RBS 22-2-2018	€ 2.490.338	Geen bijzonderheden	
Gymzalen hooipolder en Elisabethstraat	€ 28.425	De investering in inventaris van de gymzalen is afkomstig uit het Investeringsplan 2018. Destijds was een bedrag van € 68.000 geraamd. Uitvoering van de vervanging van gymnastiekmaterialen vindt thans plaats. Het noodzakelijke bedrag is € 28.425. Het restantkrediet kan vrijvallen. Het voordeel op de kapitaallasten wordt met Turap 2019-2 herberekend.	

Raadsprogramma 6 Gemeentelijke gebouwen, Monumenten, Kunst en Cultuur	Restant krediet uit 2018	Stand van zaken Turap 2019-1	
Restauratie Fort Lunet	€ 14.802	Geen bijzonderheden	
Bouwkundige aanpassingen fort Lunet WEG	€ 20.263	Geen bijzonderheden	
Bouwkundige aanpassingen fort Lunet Mafeking	€ 33.049	Geen bijzonderheden	
Bouwkundige aanpassingen Julianalaan 103	€10.000 + € 20.000	De verbouwing de voormalige landbouwschool Julianalaan 103 is december 2018 opgeleverd. Gebleken is dat abusievelijk de eindafrekening en termijn straatwerk geboekt is op 2019. Het project is in 2018 afgeboekt met een positief resultaat van € 72.000 en dit is in de jaarrekening 2018 als zodanig opgenomen. Gevolg van de verkeerde boeking is dat er op het budget 2019 nu een tekort is ontstaat van € 20.000. Ten behoeve van de rechtmatigheid over 2019 dient het krediet met € 20.000 te worden verhoogd. Het totale project heeft daardoor geen € 72.000 overschot, maar t.o.v. de begroting een positief resultaat van ca. € 52.000.	

Raadsprogramma 7 Dienstverlening en bedrijfsvoering	Restant krediet uit 2018	Stand van zaken Turap 2019-1	
Vervanging telefooncentrale	€ 73.410	Geen bijzonderheden	
Aanschaf en inrichting verplichtingenadministratie	€ 5.180	Geen bijzonderheden	
Aanschaf en inrichting PI systeem	€ 19.640	Geen bijzonderheden	
Back up software	€ 38.000	Project moet nog opgestart worden	
Externe firewall verbindingen	€ 14.935	Geen bijzonderheden	
Aanleg glasvezelkabel gemeentewerf	€ 14.000	Geen bijzonderheden	
I&A plan 2015-2018 2. Midoffice 5 jaar	€ 9.555	Geen bijzonderheden	
Aanschaf schaftkeet 2018(K)	€ 13.113	Geen bijzonderheden	
Elektriciteitsvoorziening Kloosterweg(K)	€ 8.000	Geen bijzonderheden	

6. Toelichting op reserves en voorzieningen

De mutaties zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van deze Turap hebben op onderdelen ook effect op de inzet van de reserves en voorzieningen.
Mutaties in de exploitatie leiden ook tot een mutatie in de reserve of voorziening. In onderstaande tabel zijn de mutaties weergegeven

Nr	Reserve	Saldo 31-12-2018	Toev/ontr begroting 2019	Mutaties TURAP-1	Saldo na TURAP-1
101	Vrije algemene reserve	3.040.329		-94.975	2.945.354
102	Algemene weerstandsreserve	2.335.061	-43.000		2.292.061
104	Weerstandsreserve algemene uitkering	315.000			315.000
105	Risicores.exploitatietekort sporthal Dongemond	24.000	12.000		36.000
203	Reserve uitv. duurzaam Dombosch	51.315			51.315
220	Reserve afschrijving restauratie fort Lunet	278.803	-17.395		261.408
221	Reserve afschr.bouwkundige kosten Mafeking	160.000	-6.176		153.824
224	Reserve monumenten	48.241			48.241
225	Reserve beeldende kunst	11.293	20.778	8.335	40.406
229	Reserve WVG	11.160			11.160
230	Stimuleringsfonds aanpassing eigen woning	50.000			50.000
233	Reserve hoogwatervrijmaken Dongemondgebied	100.000			100.000
235	Reserve bouw gemeentehuis 1994	753.641	-50.242		703.399
247	Reserve dualisme raad	50.000			50.000
252	Reserve I&A	437.174	-53.500	-170.000	213.674
254	Weerstandsreserve uitvoeringskosten pilot BBSC	-277.119			-277.119
256	Reserve opvang 0-12 jarigen	49.507			49.507
257	Reserve Peuterspeelzaal 't Duikelaartje	10.500	-5.247		5.253
262	Reserve centrumontwikkeling Raamsdonksveer	740.823			740.823
265	Reserve Huishoudelijk Hulp Toelage (HHT)	170.259			170.259
266	Reserve decentralisaties	1.261.990	-469.250		792.740
267	Reserve doorontwikkeling organisatie	95.604			95.604
268	Reserve grondexploitatie	364.400			364.400

Nr	Reserve	Saldo 31-12-2018	Toev/ontr begroting 2019	Mutaties TURAP-1	Saldo na TURAP-1
269	Reserve bodemsanering	181.569			181.569
270	Reserve bomenfonds	10.000	5.000	-10.000	5.000
310	Reserve herstel vestingwallen	328.000			328.000
320	Reserve afschr.inv. mij. nut in openbare ruimte	2.560.547	-69.895		2.490.652
		13.162.097	**-676.927**	**-266.640**	**12.218.530**

Nr	Voorziening	Saldo 31-12-2018	Toev/ontr begroting 2019	Mutaties TURAP-1	Saldo na TURAP-1
501	Voorziening geprogrammeerd onderhoud wegen	555.831	670.429	-429	1.225.831
504	Voorziening vervanging en onderhoud Openbare Verlichting	174.852		76.755	251.607
508	Voorziening infrastructurele werken	265.942			265.942
509	Voorziening onderhoud gem. eigendommen	728.336	234.421	-7.101	955.656
510	Voorziening wachtgeld voormalige werknemers	159.558	49.168	832	209.558
520	Voorziening pensioenverplichtingen wethouders	1.974.626	24.957	43	1.999.626
521	Voorziening wachtgeldverplichtingen wethouders	22.151	50.000		72.151
533	Voorziening baggeren	229.648	60.000		289.648
536	Voorziening spaarrekening Oome	1.087			1.087
537	Voorziening steunfonds v medische en zorgvoorz.	12.644			12.644
544	Voorziening riolering	3.880.419	21.860	-35.000	3.867.279
545	Voorziening afvalstoffenheffing	1.086.576	-203.224	-169.693	713.659
550	Voorziening nadelig saldo Dongeburgh	1.777.600			1.777.600
551	Voorziening dubieuze debiteuren alg dienst en bel.	102.312			102.312
552	Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	615.183		-70.000	545.183
554	Voorziening dub.debiteuren saneringskredieten	7.062			7.062
		11.593.827	**907.611**	**-204.593**	**12.296.845**

7. Overige onderwerpen

7.1 Vrije Algemene Reserve (VAR)

De Vrije Algemene Reserve wordt met name gebruikt voor het dekken van incidentele lasten in de begroting 2019-2022. De mutaties zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van deze Turap hebben op onderdelen ook effect op de Vrije Algemene Reserve. Bedragen die niet worden aangewend, vallen terug in de reserve en kunnen voor andere incidentele doeleinden worden gebruikt. Onderstaand wordt per raadsprogramma aangegeven waarvoor de Var is ingezet en voor welk bedrag een mutatie wordt aangebracht.

Raadsprogramma 1, Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid	U/I	Begroting 2019	Turap 2019-1	Begroting NA Turap 2019-1
VAR18 - aangepaste variant Studie Hooipolder plus	I	-44.500		-44.500
VAR18 - amendement extra budget duurzaamheid	I	-43.000		-43.000
VAR18 - bedrijven	I	-20.000		-20.000
VAR18 - bedrijventerreinen	I	-12.000		-12.000
VAR18 - bestemmingsplan Dongeoevers	I	-37.000		-37.000
VAR18 - bestemmingsplan Wonen	I	-10.000		-10.000
VAR18 - bijdrage kosten zuiderwaterlinie	I	-15.000		-15.000
VAR18 - Hertogshoef pilotwijk	I	-10.000		-10.000
VAR18 - invoering Omgevingswet	I	-82.262		-82.262
VAR18 - toekomstvisie 2025 Energiedossiers	I	-36.000		-36.000
VAR18 - variantenstudie belemmerende maatregelen	I	-18.000		-18.000
VAR18 - verbreding A27 uit 2018	I	-20.000		-20.000
VAR19 - bestemmingsplannen	I	-125.000		-125.000
VAR19 - circulatieplan	I	-25.000		-25.000
VAR19 - ontwikkelingen hooipolder	I	-58.000		-58.000
VAR19 - uitbreiding capaciteit AOV (1,5jr)	I	-85.000		-85.000
VAR19 - uitbreiding capaciteit handhaving (1,5jr)	I	-148.000		-148.000
VAR19 - uitwerking locatieconcepten DongeOevers	I	-150.000		-150.000
Totaal	**I**	**-938.762**		**-938.762**

Raadsprogramma 2 Economie, Recreatie en Toerisme	U/I	Begroting 2019	Turap 2019-1	Begroting NA Turap 2019-1
VAR18 - ondernemingsinitiatieven	I	-35.000		-35.000
VAR18 - werkbudget duurzaamheid	I	-15.000		-15.000
VAR19 - marketingplan	I	-25.000		-25.000
VAR19 - toekomstvisie Econ. zaken/recreatie/toerisme	I		-30.000	-30.000
Totaal	**I**	**-75.000**	**-30.000**	**-105.000**

Raadsprogramma 3 Sportvoorzieningen	U/I	Begroting 2019	Turap 2019-1	Begroting NA Turap 2019-1
VAR18 - advies en onderhoud sportvelden	I	-116.525		-116.525
VAR19 - uitrol uniformering tarieven sport	I	-20.000		-20.000
VAR19 - zwemabonnement	I	-30.000		-30.000
Totaal	**i**	**-166.525**		**-166.525**

Raadsprogramma 4 Onderwijs	U/I	Begroting 2019	Turap 2019-1	Begroting NA Turap 2019-1
VAR18 - nieuwbouw Brugklas Dongemond	I	-350.000		-350.000
VAR18 - tijdelijke huisvesting Wilsdonck	I	-269.875	169.875	-100.000
VAR18 - vervangende nieuwbouw Wilsdonck	I	-90.000	90.000	
VAR18 - vervroegde afschrijving Wilsdonck	I	-261.000	261.000	
Totaal	**I**	**-970.875**	**520.875**	**-450.000**

Raadsprogramma 5 Mens, Zorg en Inkomen	U/I	Begroting 2019	Turap 2019-1	Begroting NA Turap 2019-1
VAR18 - formatie Sociaal Domein	I	-58.000		-58.000
VAR18 - programma Langer Thuis	I	-47.056		-47.056
VAR18 - toegang sociaal domein	I	-90.000		-90.000
VAR18 - WWB bestaand beleid	U	849.000		849.000
VAR18 - WWB bestaand beleid	I	-986.000		-986.000
VAR19 - fysieke plekken jongeren	I	-20.000	-10.000	-30.000
VAR19 - ruimen graven	I	-38.000		-38.000
Totaal	**I**	**-390.056**	**-10.000**	**-400.056**

Raadsprogramma 6 Gemeentelijke gebouwen, Monumenten, Kunst en Cultuur	U/I	Begroting 2019	Turap 2019-1	Begroting NA Turap 2019-1
VAR18 - uitvoering erfgoedbeleid	I	-15.000		-15.000
Totaal	**I**	**-15.000**		**-15.000**

Raadsprogramma 7 Dienstverlening en bedrijfsvoering	U/I	Begroting 2019	Turap 2019-1	Begroting NA Turap 2019-1
VAR18 - afschr. Camera`s	I	-6.385		-6.385
VAR18 - formatie Sociaal Domein	I	-62.000		-62.000
VAR18 - formatie Sociaal Domein	I	-13.000		-13.000
VAR18 - wijziging taxatiemethodiek	I	-38.825		-38.825
Totaal	**I**	**-120.210**		**-120.210**

Raadsprogramma 8 Algemene dekkingsmiddelen	U/I	Begroting 2019	Turap 2019-1	Begroting NA Turap 2019-1
VAR18 - communicatieplan Donge-Oevers	I	-20.000		-20.000
VAR18 - digitaliseren bouwvergunningen	I	-50.000		-50.000
VAR18 - precario kabels/leidingen	U	600.000		600.000
VAR18 - knelpunten ambtelijke organisatie	i	0	-148.000	-148.000
VAR19 - functiewaarderingen	I	-40.000		-40.000
VAR19 - medewerker AVG	I	-39.000		-39.000
VAR19 - medewerker RO	I	-95.000		-95.000
VAR19 - onderzoek kortdurend wonen	I	-25.000		-25.000
VAR19 - uitvoering natuurprojecten	I	-25.000		-25.000
Totaal	**U**	**306.000**	**-148.000**	**158.000**

Raadsprogramma 9 Overhead	U/I	Begroting 2019	Turap 2019-1	Begroting NA Turap 2019-1
VAR18 - ondersteuning OR	I	-20.000		-20.000
VAR18 - Zelfstandige voortzetting ICT	I	-23.033		-23.033
Totaal	**I**	**-43.033**		**-43.033**

Samenvatting van de inzet van de Vrije Algemene Reserve per raadsprogramma:

Raadsprogramma	U/I	Begroting 2019	Turap 2019-1	Begroting NA Turap 2019-1
Raadsprogramma 1	I	-938.762		-938.762
Raadsprogramma 2	I	-75.000	-30.000	-105.000
Raadsprogramma 3	I	-166.525		-166.525
Raadsprogramma 4	I	-970.875	520.875	-450.000
Raadsprogramma 5	I	-390.056	-10.000	-400.056
Raadsprogramma 6	I	-15.000		-15.000
Raadsprogramma 7	I	-120.210		-120.210
Raadsprogramma 8	U	306.000	-148.000	158.000
Raadsprogramma 9	I	-43.033		-43.033
Totaal aanwending Vrije Algemene Reserve in 2019	**I**	**- 2.413.461**	**332.875**	**- 2.080.586**

Historisch verloop van de Vrije Algemene Reserve

Uit o.a. de jaarrekening 2018 blijkt dat een deel van de onttrekkingen wordt doorgeschoven naar 2019. Hierover heeft de gemeenteraad inmiddels een overhevelingsbesluit genomen. Rekening houdend met dit raadsbesluit en de mutaties die thans via de Turap worden verwerkt geeft de ontwikkeling van de Vrije Algemene Reserve het volgende beeld:

Vrije Algemene Reserve (VAR) op 1 januari 2019	**€ 3.040.329**
Storting 2019	€ 1.449.000
Onttrekking 2019	€ 3.310.553
Saldo 1 januari 2020	**€ 1.178.776**
Storting 2020	€ 1.449.000
Onttrekking 2020	€ 1.332.298
Saldo 1 januari 2021	**€ 1.295.478**
Storting 2021	€ 600.000
Onttrekking 2021	€ 58.000
Saldo 1 januari 2022	**€ 1.837.478**

7.2 Onvoorzien

In onderstaande tabel geven wij het verloop weer van de post onvoorzien. Het basisbudget is € 53.000 per jaar. Het restant incidenteel 2019 is aan het budget voor 2019 toegevoegd. Daarmee is voor 2019 een bedrag beschikbaar van € 84.571.

Onvoorzien 2019	Besluit	Bedrag
Begroting (primair) - Beginstand 2019	07-11-2018	53.000
Toevoeging € 32.000 Incidenteel	07-11-2018	31.571
Saldo Primaire begroting 2019		**84.571**
Procedure Burgemeester		-25.000
Bijdrage zwembad tbv gratis zwemabonnementen (RB dec. 2018)		-7.460
Herdenking bevrijding 2019		-19.950
Stand onvoorzien 2019		**32.161**

7.3 Personeel / bedrijfsvoering

Knelpunten activiteiten en capaciteit

We constateren in de ambtelijke organisatie dat er op een aantal vlakken een verschil ontstaat tussen de resultaten die gehaald moeten worden en de beschikbare capaciteit/formatie die daarvoor beschikbaar is. Voor de tweede helft van 2019 nemen we daarom een bedrag van incidenteel € 148.000 op om de knelpunten in 2019 te dekken. Voor 2019 wordt dekking voorgesteld door aanwending van de Vrije Algemene Reserve.

Een deel van de knelpunten in capaciteit en activiteit is meerjarig of structureel of doet zich pas vanaf 2020 voor. Deze worden ter afweging opgenomen in de kadernota 2020.

In 2019 gaat het samengevat om de volgende knelpunten:

Structurele uitbreiding formatie DIV	S	€	39.000
Incidentele uitbreiding formatie DIV	I	€	54.000
Verandermanager Wabo/GW	I	€	52.000
Preventiemedewerkers	S	€	7.000
Totaal		**€**	**148.000**

8. Samenvatting en conclusie

Met deze Turap 2019-1 informeren wij u over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen vanaf het moment van vaststellen van de begroting (november 2018) tot medio april 2019. Met deze Turap willen wij u zo breed mogelijk informeren over zowel de inhoudelijke als de financiële stand van zaken. In de komende Turaps zullen wij bezien of deze opzet voldoet of dat aanpassing van de verslaglegging gewenst is. In dat verband staan wij open voor suggesties waarmee de Turap naar de toekomst toe, verder kan worden verbeterd.
Voor het trekken van een conclusie is het nog te vroeg in het begrotingsjaar. Bij de 2e Turap verwachten wij een completer beeld te kunnen schetsen. Daarom menen wij dat de financiële ontwikkeling van de budgetten vooralsnog geen aanleiding geeft tot het treffen van tussentijdse maatregelen of tussentijdse bijstelling van beleid.

In september zullen we u de 2e Turap aanbieden, deze loopt parallel met de meerjaren-begroting 2020-2023.

9. Voorstel

1. In te stemmen met de beleidsmatige toelichting per programma van de tussenrapportage 2019-1
2. In te stemmen met de financiële toelichting op de afwijkingen van de tussenrapportage 2019-1
3. In te stemmen met de toelichting op de investeringen en de mutaties op de investeringen van de tussenrapportage 2019-1
4. In te stemmen met de mutaties op de reserves en voorzieningen 2019 die het gevolg zijn van de tussenrapportage van 2019-1
5. De saldi van deze tussenrapportage van 2019-1 vooralsnog met de vrije algemene reserve te salderen en dit resultaat mee te nemen naar de tussenrapportage van 2019-2.
6. De begroting 2019 - 2022 dienovereenkomstig te wijzigen.

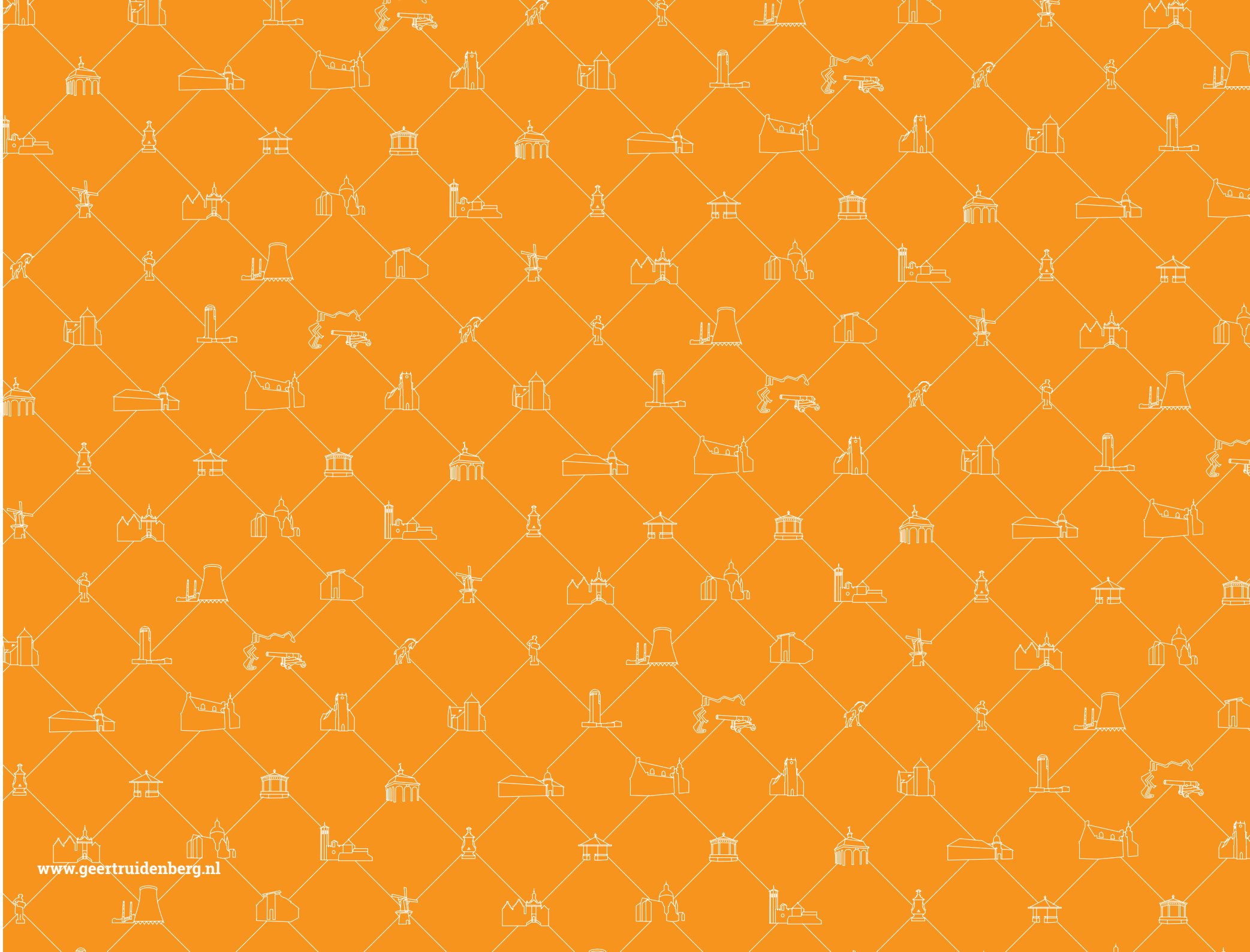
www.geertruidenberg.nl